

új magyar szó

12 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
180. (1246.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

	1 euró	4,2394 ▼
	1 amerikai dollár	3,2687 ▼
	100 magyar forint	1,5045 ▲

Aktuális

2

Párizs betiltotta a burkaviseletet

Több muzulmán vallási vezető elítélte tegnap, hogy Franciaországban a szenátus is megszavazta kedden este azt a törvényt, amely megtiltja az arcot teljesen elfedő kendő viselését nyilvános helyen. A tilalom jövő tavasszal lép hatályba.

Gazdaság

6

Diósi bizalmas bankviszonyokról

Nem tartja etikusnak Diósi László, az OTP Románia vezérigazgatója, hogy a bankokat teszik felelőssé a Romániában kialakult válságért. Ugyanakkor úgy véli, ha Nyugat-Európában és Amerikában is a Román Nemzeti Bankéhoz hasonló szigor létezne, nem lenne világválság.

Kultúra

8

Erkel-évet nyit Kolozsvár

Az idei Erkel-év alkalmából a Kolozsvári Magyar Opera Erkel Ferenc *Sarolta* című kétfelvonásos vígoperájával nyitja meg a 2010–2011-es operaházi évadot – jelentette be Szép Gyula intézményigazgató tegnap, évadkezdő sajtótájékoztatóján.

Vezércikk

3

Az alagút végén fölsejő – igazság

A bukaresti illetékesek jól tudják, de népszerűségük hanyatlását legalábbis lassítandó, eltitkolják mindezt. Am

Bogdán Tibor

mind szélesebb körök kezdik felismerni: a hazugság nem lehet válságkezelő eszköz. A hatalomközeli Országos Statisztikai Intézet legutóbbi előrejelzése sem annyira rózsaszínű már. ▶

Válságban a taxis iparág

A béradók növelése és visszamenőleges behajtása ellen tiltakoznak a hazai taxisok

Tegnap ottjártunkkor a parlament bukaresti épülete előtt néhány száz hivatásos gépkocsivezető tüntetett, a beharangozott ezrek helyett Fotó: Tofán Levente

Csődbe mehetnek a magánengedéllyel rendelkező taxisok – figyelmeztettek tegnapi demonstrációjukon a bukaresti személyszállítók. A tüntetők azt követelték, hogy tárcaközi bizottság vizsgálja meg, milyen járulékfizetési terheket róttak az új jogszabályok az érintetteknek. Az erdélyi taxisok szerint is végveszélyben az iparág: csökken az utasszám, a mesterségesen alacsonyan tartott árak miatt évek óta veszteséges a személyszállítás. Többségük túl sokat dolgozik, bizonytalan, veszélyekkel teli körülmények között. **7. oldal ▶**

Brüsszel–Párizs-vita romaügyben

M. Á. Zs.

▶ Az Európai Bizottság elnöke tegnap személyes támogatását fejezte ki a romák ügyében Párizst bíráló Viviane Reding igazságügyi biztos iránt, de elhatárolódott a második világháborús összehasonlítástól. „A pillanat hevében használt egyik vagy másik kifejezés félreértésre adhat okot. Reding asszony nem akart párhuzamot vonni a II. világháborús események és a mai történések között” – mondta José Manuel Barroso. Maga és az egész bizottság nevében támogatja viszont a luxemburgi Reding kezdeményezését, hogy adott esetben vonják felelőségre Párizst a romániai és bulgáriai romák hazatoloncolása miatt – mondta. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Magyarul gőgicsélhetnek

▶ Az unitárius egyház támogatásával és közreműködésével nyitotta meg kapuit az első kolozsvári magyar bölcsőde. Az intézményalapítás hiánypótló: a helyi szülők évek óta küzdenek az alapellátásért. Egyelőre harminc gyerek helye biztosított. **7. oldal ▶**

Kolozsvári premier. Az első magyar bölcsőde nyílt meg a kincses városban

Băsescuval védekezik Vântu

Cs. P. T.

▶ Traian Băsescu államfő támogatására alapozta tegnap a bírák előtt tartott „védőbeszédét” Sorin Ovidiu Vântu. A Bukaresti Ítéltábla az előzetes letartóztatásban lévő üzletember szabadlábra helyezésére irányuló óvást tárgyalta, ám a döntést mára halasztották. A Realitatea-Catavencu médiatárszt tulajdonosa azt mondta: letartóztatásának oka, hogy nem volt hajlandó lemondani sajtóbirodalma egy részéről az államfőhöz közeli üzletemberek számára. Vântu részletesen eszeltte a bírának a Traian Băsescuval fenntartott kapcsolatát, amelyek szerinte 2007 előtt kimondottan jók voltak. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Röviden

Hazavihették a giulesti-i szülészetén megsérült ikerpárt

Hazakerülhetett két csecsemő giulesti-i szülészetén történt tüzeset sebesültjei közül. Az orvosok szerint „csodával határos” az a mód, ahogyan regenerálódtak a Grigore Alexandrescu kórházban kezelt kisbabák. Dan Enescu, a koraszülöttek rehabilitációjáért felelős orvos csoport vezetője elismerte: nem számítottak arra, hogy a példátlan katasztrófa sérültjei közül lesznek olyanok, akiknek a gyógyulása ilyen sikeres lesz. A szerencsés ikerpárt látható sérülések nélkül vihették haza a drámai heteket átélő szülők. A kezelőorvosok szerint egy felnőtt szervezet semmiképpen sem regenerálódhatott volna ilyen ütemben, a koraszülött osztályon ugyanis kétszáz fokra emelkedett a hirtelen felcsapó lángok miatt a hőmérséklet.

Újabb romániai halottja van a nyugat-nílusi vírusnak

Újabb négy nyugat-nílusi vírus által fertőzött beteget azonosítottak a hazai hatóságok az elmúlt napokban: az érintettek száma 38-ra emelkedett. A hét elején életét veszítette egy 64 éves, inzulinfüggő cukorbeteg, szívbetegséggel és magas vérnyomással küzdő férfi, tegnap egy 60 éves nő hunyt el, akit súlyos állapotban szállítottak kórházba. A legutóbbi áldozat is krónikus betegségekben szenvedett: magas vérnyomással kezelték, korábban agyvérzésen is átesett. A legújabb megbetegedéseket Fehér, Maros, Konstanca és Nagyszeben megyéből jelentették.

Meghívták a novemberi NATO-csúcsra Oroszországot

Meghívták a november 19-20-án Lisszabonban tartandó NATO-csúcstalálkozóra Oroszországot is – közölték Brüsszelben az atlanti szervezet diplomatái. A meghívást tegnap küldte el Anders Fogh Rasmussen NATO-főtiszt, és várják az orosz választ. Korábbi közlések szerint a NATO-csúcstalálkozó való orosz részvétel attól függ, elég közel kerülnek-e egymáshoz az előzetes egyeztetések során a két fél elképzelései a nemzetközi biztonság jövőjével kapcsolatban. A NATO új stratégiai koncepciót akar elfogadni Lisszabonban, és az oroszok többször bírálták a dokumentum tervezetét, mondván, hogy az a szövetségre nézve fenyegetésként állítja be Oroszországot.

Náci jelképeket festettek fel a chişinăui zsinagórára

Ismeretlen tettesek horogkeresztet és az SS hadsereg jelképeit festették fel a chişinăui zsinagóga falára. Emellett Nagy-Romániát ábrázoló térképet is rárajzoltak, mellé biggyesztve a román radikális nacionalisták jelszavát, a „Bessarabia – román föld” feliratot. A felfestések a hét végén jelentek meg a zsidó templom bejáratánál. Mihai Ghimpu, az államfői tisztet ideiglenesen el látó házelnök szerdán erősen elítélte a bűntényt, és követelte a tettesek kézre kerítését. Ghimpu szerint a történetek „kihívást jelentenek a kormányzó szövetségnek”. Közölte, hogy az ilyen tettek nincsenek összhangban a polgárok érzelmeivel. Meggyőződését fejezte ki, hogy ez nem fogja megzavarni az etnikumok közötti viszonyokat és a zsidó hitközség tagjainak a nyugalmát.

Nem elégséges az új tagországok aránya a külügyi szolgálatban

Mind a kelet- és közép-európai új tagállamok, mind a női nem részesevése javult az Európai Unió tervezett külügyi szolgálatának személyi összetételében az első kinevezések következtében, de ezeket az arányokat még tovább kell növelni – hangoztatta Catherine Ashton kül- és biztonságpolitikai képviselő tegnap Brüsszelben. Az „uniós külügyminiszter” a nagykövetek első csoportjának kinevezését jelentette be, a 29 posztból csak három nyert el kelet-európai jelentkező (kettőt lengyel, egyet litván).

Párizs betiltotta a burka viseletét

Az új franciaországi törvény megtiltja az arcot teljesen elfedő kendő, a nikáb és a burka viseletét

Hírösszefoglaló

Több muzulmán vallási vezető elítélte, hogy a Franciaországban a szenátus is megszavazta kedden azt a törvényt, amely megtiltja az arcot teljesen elfedő kendő – lényegében két iszlám női viselet, a nikáb és a burka – viseletét nyilvános helyen. A tilalom jövő tavasszal lép hatályba, ha az alkotmánybíróság nem talál benne hibát. A késleltetéssel a törvény propagálását segítik elő. A szavazás 246:1 arányú volt, ami nem tükrözi azt a hatalmas társadalmi vitát, amelyet az előterjesztés kiváltott. Franciaország az első európai állam, ahol ilyen általános tilalmat fogadtak el. Hasonló törvény készül Belgiumban is.

Franciaországban hivatalos becsülés szerint mintegy 1900 nő hord ilyen viseletet. A törvény

szövege úgy fogalmaz, hogy „az arc eltakarása tilos közterületen”. Ez az utcákon túlmenően „a közönség előtt nyitott helyeket” jelenti, vagyis az üzletek, a járművek, vendéglátó helyek, valamint a közintézmények is beletartoznak. Konkrétan nem nevezi meg a törvény a két inkriminált ruhadarabot: a nikábot (ezen csak a szemek számára van rés) és a burkát, amely tetőtől talpig eltakarja az egész testet, és a viselője csak a szöveten keresztül lát. A szabálysértőket 150 euróval és/vagy állampolgári ismeretek tanfolyammal büntetik. Egy év börtönnel és 30 ezer euró pénzbüntetéssel sújtják azt, aki rákényszerít egy nőt az ilyen viselet hordására.

A világ legnépesebb muzulmán országának, Indonéziának a legfontosabb vallási testülete bírálta a párizsi döntést. „Nem értünk

egyet a törvénnyel, noha nálunk ez nem túl kényes kérdés, mivel az indonéz muzulmán nőknek nem kell burkát viselniük – mondta Amidhan, az ulema-tanács elnöke. A 230 milliós népességű Indonézia lakosságának több mint 90 százaléka muzulmán, de a nőknek csak egy része fedi el a haját sállal.

„A közel-keleti muzulmán nők azért hordanak teljes testüket eltakaró kendőt, mert ezt diktálja a kultúrájuk és a hitük. Ha a francia parlament meg akarja védeni az emberi jogokat, akkor meg kell engednie, hogy a nők burkát hordjanak” – fejtette ki véleményét az ulema vezetője. „Ha (a burka viselete) biztonsági problémát okoz, akkor meg kell határozni, milyen veszélyt jelentenek a testüket elfedő nők” – tette hozzá Amidhan. ◀

Clinton: biztató béketárgyalások

Hírösszefoglaló

Benjámín Netanjahu izraeli kormányfőnek és Mahmúd Abbász palesztin elnöknek komolyak a szándékai a békét illetően – mondta tegnap Jeruzsálemben Hillary Clinton amerikai külügyminiszter. A tárcavezető szerint a felek végre „szemtől-szemben beszélnek a kulcskérdésekről, és a dolgok velejég hatolnak”. „Azt hiszem, komolyan megegyezésre akarnak jutni. (...) Az idő megérett erre, s ők olyan vezetők, akiket az amerikai kormány is támogat a nehéz döntések meghozatalában” – tette hozzá. Clinton sürgette a feleket, hogy ragadják meg a lehetőséget, és kössenek békét, mert a jelenlegi helyzet tarthatatlan. A külügyminiszter Simon Peresz izraeli államfővel való találkozása után, a béketárgyalások újabb fordulója előtt nyilatkozott a sajtó munkatársainak. Arról nem tett említést, hogy a tárgyalópartnerek beszéltek-e az izraeli telepesspolitikáról. A palesztinok azzal fenyegetőznek, hogy otthagyják a tárgyalóasztalt, ha az izraeli kormány nem hosszabbítja meg a szeptember 26-án lejárató telep-bővítési moratóriumot Ciszjordániában. Netanjahu és Abbász kedden az egyiptomi Sarm-es-Sejken tárgyalt, tegnap pedig Jeruzsálemben folytatják a megbeszéléseket. Ezek során Netanjahu először Clintonnal találkozott, hozzájuk csatlakozik később Abbász és George Mitchell, az amerikai elnök közel-keleti különmegbízottja. A békekötéshez az izraelieknek és a palesztinoknak egy sor vitatott kérdésről kell megegyezniük, köztük Jeruzsálem státusáról, a palesztin menekültek, a határok, a víz, és a biztonság kérdéséről. ◀

Magyar ET-tagok képviselik a Székely Nemzeti Tanácsot

MTI

A jövőben az Európa Tanács (ET) magyarországi tagjai képviselik a Székely Nemzeti Tanácsot Strasbourgban – közölte Braun Márton (Fidesz), az ET parlamenti közgyűlése magyar küldöttségének vezetője a felek tegnapi budapesti találkozója után. Braun Márton a sajtótájékoztatón elmondta, az volt a székely tanács kérése, hogy képviseljék az érdekeit Strasbourgban, s ennek, mint kifejtette: jó szívvel eleget kívánnak tenni. Valamennyien egyetértettek abban – mondta –, hogy „a (...) delegációnak feladata kell, hogy legyen, hogy képviselje a székely tanácsot, illetve a határon túli magyarok érdekeit az Európa Tanácsban”. Az Európa Tanácsnak az emberi jogokért küzdő legfőbb európai szervezetként foglalkoznia kell a kisebbségi jogokkal és azok védelmével – mutatott rá.

Hozzátette: ez eddigi lelki kapcsolat az anyaországi és a határon túli magyarok között közjogivá válik a jövőben a kettős állampolgárság könnyített megadásával. Kiemelte még:

kedvező, hogy a román kormányt alkotó pártok ugyanabba politikai családba tartoznak, mint a magyar kormánypártok. Ez egy közös gondolkodást, és egy olyan közös értékrendszert feltételez, ami bizakodásra ad okot – mondta.

Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács elnöke úgy fogalmazott: a tanács a keddi és szerdai tárgyalásokkal részévé vált a nemzeti együttműködés rendszerének. Székelyföld területi autonómiáját azon elvek és értékek alapján szeretnék megteremteni, amelyek az Európa Tanácsa működését jellemzik. A tanács által elfogadott határozatok és ajánlások kedvezőek és kedveznek a székelyföldi autonómiai törekvésnek – fejtette ki a székely politikus.

„A mi célunk, érdekünk az, hogy ezek az értékek, elvek maradéktalanul érvényesüljenek Székelyföldön” – mondta. A teljes és tényleges egyenlőséget a székelység a saját szülőföldjén akkor és úgy tudja megélni, ha saját törvényhozó és végrehajtó intézményei vannak, úgy ahogy az Európai Unió nem egy autonóm régiójában – tette hozzá. ◀

Kiürítették az Eiffel-tornyot

Hírösszefoglaló

Bombariadó miatt kiürítették Párizs egyik legfőbb turista látványosságát, az Eiffel-tornyot és a Mars-mezőt. A tornyot üzemeltető társaság este negyed kilenc után pár perccel névtelen telefonálótól kapott figyelmeztető hívást. Ennek nyomán, röviddel kilenc óra előtt jelentős rendőri erők vonultak ki és kezdték meg a terület kiürítését és átvizsgálását – közölte a párizsi rendőrség.

Mintegy 25 ezer ember tartózkodott ebben az időpontban a

környéken. A biztonsági övezet kijelölése után a turisták egy részét, mintegy ezer embert a Szajna rakpartjaira terelték, a többieket megpróbálták hátrébb szorítani a Mars-mezőn, megakadályozandó a kíváncsiskodók visszazárlingozását. A riadó után az Eiffel-torony közvetlen környéke továbbra is zárlat alatt állt, a szerkezet köre kordont vontak, és kutyás rendőrök vizsgálták át tüzetesen a területet, de bejelentésük szerint három órányi kutatás után sem találtak robbanószerkezetet az Eiffel-toronyban és a környékén sem. ◀

Mintegy 25 ezer látogató volt a párizsi nevezetességnél a bombariadó idején

MPP: lépjen ki a kormányból az RMDSZ

Kovács Zsolt

► Újból a kormányból való lépésre szólította fel az RMDSZ-t a Magyar Polgári Párt (MPP) háromszéki szervezete. Kulcsár Terza József, a polgári párt háromszéki elnöke sajtótájékoztatóján kifejtette: ellentmondás van a szövetség vezetőinek nyilatkozata és az RMDSZ-es polgármesterek véleménye között. Emlékeztetett, hogy Antal Árpád, az RMDSZ sepsiszentgyörgyi szervezetének elnöke korábban azt nyilatkozta, azzal nem javulna az ország gazdasági helyzete, ha a szövetség kilépne a kormányból, ellenben azért van szükség a jelenlétükre, hogy kormány-pénzeket kaphassanak az önkormányzatok. Ezzel szemben néhány napja találkoztak az erdővidéki RMDSZ-es polgármesterek, akik elpanaszolták, hogy leálltak a beruházások, és nem érkeznek a kormány-pénzek. Az MPP háromszéki elnöke bírálta Markó Bélát is, aki húsz év után is a kisebbségi törvény elfogadását szorgalmazza, ahelyett, hogy elkezdene a székelyföldi autonómiával foglalkozni. Kulcsár Terza József meglátása szerint eljött az ideje a kormányból való kilépésnek, és annak, hogy az RMDSZ valóban felvállalja az autonómia ügyét. A Kovászna megyei MPP-s politikus kifejtette: „reméli, hogy a magyar kormány majd felszólítja az RMDSZ-t, hogy lépjen ki a román kormányból, hiszen Semjén Zsolt magyar miniszterelnök-helyettes is kifejtette, hogy a Fidesz-kormány támogatja Székelyföld autonómiáját”. ◀

Traian Bănescuval védekeznek Vântu

Folytatás az 1. oldalról

„Az államfő 2007-ben azzal a kérelemmel fordult hozzám, hogy támogassam őt a felfüggesztéséről szóló referendumon. Én igent mondtam azzal a feltétellel, hogy megreformálja a román államot. Meg is állapodtunk a reformok elveiben” – nyilatkozta az üzletember. Szerinte Bănescu nem tartotta be az állam megreformálására tett ígéretét, s ekkor következett be kettejük között a törés. „Felhívtam erre a figyelmét egyszer, majd még egyszer. Utána hirtelen arra ébredtem, hogy küldönci a médiatrsztóm egy részét követelik. Természetesen ezt elutasítottam, így következtek a fenyegetések. (...) Utóbb megjelentek az adóel-

lenőrök a Realitatea TV-nél, végül pedig engem is letartóztattak” – magyarázta az üzletember.

Mint ismert, az ügyészek múlt csütörtökön vették őrizetbe bűnpártolás alapos gyanújával Vântut, mert a vádhatóság szerint korábban segítette elszökni az országból a jogerősen 15 év börtönrre ítélt Nicolae Popát, és évekig pénzt is küldött a jelenleg Indonéziában fogva tartott volt üzletárának. A Vântu előzetes letartóztatásáról szóló pénteki tárgyaláson az ügyészek telefonhallgatási jegyzőkönyvet mutattak be a bírónőnek, amelyből egyértelműen kiderült: az üzletember rendszeresen tartotta a kapcsolatot barátjával és pénzt is küldött neki. „En tartalak el” – mondta egyszer

Popának telefonon a jegyzőkönyvek tanúsága szerint.

Az üzletember tegnap hitelesnek nevezte a jegyzőkönyveket, ám szerinte az abban foglaltaknak „más az olvasatuk”. A helyes olvasatot perének tárgyalására ígerte.

Tegnap megszólalt a FNI-ügyben Nicola Popához hasonlóan börtönrre ítélt Ioana Maria Vlas is, aki korábban Vântu ellen tanúskodott a FNI-perben. „Ez egy politikai per. Nem védem Sorint, ám ha nem sikerült annak idején börtönbe küldeni, most már késő” – jelentette ki. A sajtó egyébként tegnap kérdezni próbálta az üzletember vádjairól Traian Bănescut is. „Hagyjatok békén ilyesmikkel” – hangzott az államfő válasza. ◀

Sorin Ovidiu Vântut bekísérik óvása tárgyalására. Az üzletember ma tudja meg, szabadul-e

Fotó: Liviu Adascalăi

A „legszebb város” küzd a „legjobb helyszínnel”

Cs. P. T.

► „Az RMDSZ-kongresszus helyszínére csak jövő héten tesz javaslatot az ügyvezető elnökség. Semmilyen döntés nem született még ebben az ügyben” – cáfolta tegnap Kovács Péter ügyvezető alelnök azt a csíkszeredai RMDSZ-es forrásokból származó értesülésünket, miszerint már eldőlt: Nagyváradon ülésezik majd jövő februárban a szövetség legfontosabb döntéshozó testülete. Kovács Péter – akit korábban kongresszusi biztosi tisztségre javasolt Takács Csaba ügyvezető elnök – hangsúlyozta, a végső szót a helyszínről a jövő hét végén ülésező Szövetségi Képviselők Tanácsa (SZKT) mondja ki.

Mint ismert, a kongresszus megszervezésére a Bihar megyei és a Csík területi RMDSZ-szervezet adott le pályázatot. Az ügyvezető elnökség különböző kritériumok – a helyszín megközelíthetősége, a küldöttek elszállásolási lehetőségei, szervezési költségek stb. – alapján teszi meg majd javaslatát az SZKT-nak.

A Bihar megyei RMDSZ bízik abban, hogy megnyeri a csíkiakkal folytatott versenyt. „Mi vagyunk az egyik legerősebb szer-

vezete a szövetségnek Erdélyben. Megtiszteltetést és eddigi munkánk elismerését jelentené, ha Nagyváradon ülésezne az RMDSZ legfelső döntéshozó fóruma” – nyilatkozta lapunknak Szabó Ödön ügyvezető elnök. Tájékoztatója szerint Várad mellett az a szó, hogy „Erdély egyik legszebb városa”. Emlékeztetett: szimbolikus jelentősége lenne, ha ismét Nagyváradon ülésezne a kongresszus, mert ebben a városban tartották 20 évvel ezelőtt az RMDSZ első kongresszusát. „Nálunk régebben volt kongresszus, mint Csíkban” – érvelt a politikus.

A csíkiak azért szeretnék a politika esemény házigazdái lenni, mert ezáltal a székelyek közelebb kerülnének az RMDSZ-hez – fogalmazott kérdésünkre Becze István. A területi szervezet ügyvezető elnöke szerint a térségnek jól tenne, ha az RMDSZ politikuskai jobban megismernék a székelység problémáit. Becze szerint Csíkszereda mellett az a szó, hogy „ennél jobb helyszínt nehezen találni”. Komolyra fordítva a szót, kijelentette: „Eddig is bebizonyítottuk, hogy nagyon jó szervezőcsapatunk van, reméljük, ezt a kongresszus alkalmával is bizonyítani tudjuk.” ◀

EU–francia vita romaügyben

Folytatás az 1. oldalról

„A közösségi törvényeket be kell tartani. Az etnikai alapú megkülönböztetés tilalma az Európai Unió egyik alapértéke, és az unió mindent meg fog tenni a tiszteletben tartásáért” – tette hozzá Barroso. A bizottság francia tagja, Michel Barnier nyugalomra szólított fel. „Azt szeretném, hogy mindenki nyerve vissza a nyugalomát, kerülje a haszontalan vitát, és ne használjon történelmi utalásokat, amelyeknek nincs értelmük” – jelentette ki egy pénzügyi kérdésekkel foglalkozó sajtóértekezleten. Ami a lényegét illeti, ő is igazoltnak látja a bizottság kritikáját, és hallgatólagosan bírálta Pierre Lellouche francia Európaügyi államtitkárt, aki a Franciaország szuverenitására hivatkozó kijelentésével kiélezte a kérdést.

Tegnap a francia elnöki hivatal is reagált Reding vádjára, elutasította és „elfogadhatatlannak” nevezte az EU-biztosi bírálatot a romákkal szembeni fellépés kapcsán. „Nem kívánunk vitázni sem a Bizottsággal, sem a Parlamenttel. Ugyanakkor bizonyos kijelentések egyszerűen elfogadhatatlanok” – közölte a francia elnökség az unió igazságügyi biztos előző napi nyilatkozatára reagálva. Viviane Reding a második világháborúhoz hasonlította a román franciaországi helyzetét, miután

kiderült, hogy – a párizsi kormány képviselőinek állításaival ellentétben – olyan belső utasítás alapján toloncoltak ki cigányokat az országból, amely figyelembe veendő szempontnak tekintette az etnikai csoporthoz való tartozást.

A románok korántsem minősíthetők „Európa bűnözőinek”, a román állampolgárok által Franciaországban elkövetett bűnesetek és szabálysértések száma elhanyagolható mértékben nőtt az utóbbi évben, eltörpül a más országokból érkezettek bűncselekményei mellett – idézte tegnapi számában a *Gândul* Vasile Blaga román belügyminisztert. Szerinte a románok által elkövetett bűnesetek és szabálysértések száma tavaly összesen 4137, az idén 4174 volt. Ez elhanyagolható növekedés – adta értésre a miniszter. Felhívta a figyelmet, hogy a Franciaországban elkövetett bűncselekményeknek és szabálysértéseknek mindössze 1,2 százaléka tulajdonítható románoknak. Blaga úgy vélekedett, hogy a Franciaországgal e kérdésben kialakult konfliktus nem érinti Romániának a schengeni övezetbe való, jövő tavaszra esedékes csatlakozását. Emlékeztetett: jelenleg négy szakképzett rendőrtiszt segíti Franciaországban az ottani hatóságok munkáját, a jövőben további tíz – különlegesen kiképzett - tisztet küldenek majd Párizsba. ◀

Az alagút végén fölsejő – igazság

Bogdán Tibor

Két évvel ezelőtt kezdődött el a gazdasági-pénzügyi világválság, az amerikai Lehman Brothers hitelbank csődjével. A hazai politikai osztály akkor még a „dübörgő gazdaság” délibábjától

megszédülve arról beszélt, hogy a krízis elkerüli az országot, és (lévén választási év) virágkorát élte a populizmus: a hatalmon lévőök nyakló nélkül osztogattak, az ellenzékiek pedig gátlástalanul ígértek.

Jóllehet azóta Románia szünni nem akaró mélyrepülésbe kezdett, és nemcsak a válságból való kilábaláshoz szükséges beruházásokra, munkahelyteremtésre nincs pénz, de még a nyomoriságos nyugdíjakat és a negyedére csökkentett közalkalmazotti béreket is kölcsönből fedezi. A hatalom az alagút végén felcsillámló fény hű ígéretével igyekszik elleplezni tehetetlenségét. Traian Bănescu arról beszélt, hogy az ország túljutott a nehezen, és újabb határidőt megelőzve, az idei esztendő második fele után, a következő esztendőre helyezte kilátásba – a kilátástalanság megszüntetését.

Csakhogy a hajóskapitány államfővel és az alkotmányjogász kormányfővel szemben gazdasági szakértők figyelmeztetnek: 2011-ben súlyosbodik az ország gazdasági-pénzügyi helyzete, tovább csökken az életszínvonal. Mindezzel a hatalom jelenlegi képviselői is tisztában vannak, hiszen – nem is olyan régen beismerték – már 2008 őszén előrelátták a hanyatlást, csakhogy – amint egyik tárcavezetőnk száján kicsúszott végre az igazság – nincs az az örült politikai erő, amely választások előtt ilyesmit beismerne. A megszorító intézkedések – a kormány igérete ellenére – jövőre sem szűnnek meg, hiszen a költségvetési hiányt csakis a juttatások megvonásával lehet mérsékelni. Így jövőre is számolni kell a fogyasztás csökkenésével, az áfanövelés nyomán fellépő 8-10 százalékos drágulással, az ezzel együttjáró inflációval, és mindennek nyomán a vásárlóerő – fogyasztáscsökkenéshez vezető – visszaesésével. Ezzel az ördögi kör bezárult.

A deficit csökkentése ráadásul nem jár feltétlenül gazdasági gyarapodással, azért sem, mert az állampénztárt a kormány a jövedelmek korlátozásával, a szociális juttatások megvonásával igyekszik feltölteni. Az pedig csak remény, hogy a nyugati országok gazdasági talpra állásával, a kivitel megnövekedésének köszönhetően, a román gazdaság is kilábalhat a válságból. Az export ugyanis csak kismértékben járul hozzá a bruttó nemzeti termék képzéséhez, így szerepe is csekély a gazdasági hanyatlás mérséklésében. A bukaresti illetékesek jól tudják, de népszerűségük hanyatlását legalábbis lassítandó, eltitkolják mindezt. Am mind szélesebb körök kezdik felismerni: a hazugság nem lehet válságkezelő eszköz. A hatalomközeli Országos Statisztikai Intézet legutóbbi előrejelzése sem annyira rózsaszínű már. Ugyan azzal bíztat, hogy szeptember végére az ország kilábalhat a válságból – ám fél szemmel rákacsint az igazságra is, amikor leszögezi: év végére ismét hanyatlás várható.

Román lapszemle

A szülők 84 százaléka azt szeretné, hogy vezessék be újra a kötelező egyenruhát az iskolákban. (*Gândul*) ► Az adóhivatal zárta a konstancai ortodox eremtség számláit, mivel az több mint egymillió eurós adóhátralékot halmozott fel. (*Gândul*) ► A turisztikai ügynökségek akár 20 százalékos árengedményt is hajlandók adni azoknak, akik novemberig lefoglalják a téli vakációs üdülésüket. (*Evenimentul zilei*) ► A külügyminisztérium költségvetésének 30 százalékos csökkentése miatt Teodor Baconschi tárcavezető meglepett, hogy több nagykövetésget is bezárhatnak. (*Puterea*)

Válságos Románia: tigrisből koldus

Két esztendővel ezelőtt, 2008. szeptember 15-én járta be a világot a hír, miszerint csődbe jutott az Egyesült Államok negyedik legnagyobb beruházási bankja, a 639 milliárd dolláros aktívummal rendelkező Lehman Brothers.

Bogdán Tibor

► Tavaly ilyenkor még senki sem gondolta volna, hogy az Egyesült Államokban jelentkező ingatlanpiaci krach az egész világot átfogó hitelkrízissé, legvégül pedig költségvetési válsággá változik, amely a legnagyobb mértékben érinti Romániát is.

A romlás esztendei

2008 szeptemberében Romániát még „Európa tigriseként” tartották számon, a bukaresti hatalom képviselői pedig előszeretettel beszéltek „gazdasági dübörgésről”. Az egymást követő választási kampányok hevében a politikusok – ellenzékiek, kormánypártiak egyaránt – bér- és nyugdíjemelést, jól fizető munkahelyeket ígértek, a nyakra-főre nyújtott és már

egyszerű személyi igazolvány bemutatása mellett felvehető kölcsönöktől megszédült lakosság pedig gondtalanul költekezett, házat, telket, plazmatévét, háztartási gépeket, gépkocsit vásárolt, természetesen hitelre.

Az ország ma a csőd szélén egyensúlyoz és immár maga is hitelből él. A Nemzetközi Valutaalaptól, az Európai Uniótól és a Világbanktól kapott többmilliárd eurós kölcsön nélkül az ország minden biztonnal fizetéképtelenné vált volna. A 2008-ban jelzett 7,1 százalékos gazdasági növekedést tavaly 7,1 százalékos visszaesés váltotta fel, ami összesítve több mint 14 százalékos zuhanást jelent. A magán-szektor, a lakosság egyaránt eladósodott, tartozásaik összegértéke elérte a 72 milliárd eurót, ami a bruttó nemzeti

össztermék 63 százalékának felel meg, az állam küladóssága pedig 2008 szeptembere óta megkétszereződött. A kiürült állampénztár a kormány bérlevágással, áfaemeléssel, adók bevezetésével, tömeges elbocsátásokkal igyekszik valamennyire feltölteni – egyelőre vajmi kevés sikerrel. A 2008 augusztusában még alig 3,9 százalékos munkanélküliségi ráta mostanra csaknem 7,5 százalékra ugrott fel, a kormány pedig további 74 ezer közalkalmazott elbocsátását tervezi. A euró lejhez viszonyított árfolyama két év alatt 3,6 lejről 4,3 lejre emelkedett, ami a nemzeti valuta 17,6 százalékos árfolyamvesztésének felel meg. A bankok elzárták a „pénzcsapokat”, a két évvel ezelőtti jólét helyébe a tartozások, árverezések korszaka lépett.

W-vonal?

Az Országos Statisztikai Intézet legfrissebb, témabavágó jelentése nem ad okot túlzott reményekre. Adatainak megfelelően ugyan az ország szeptember végén ki-

lálhat a válságból, a felemelkedés azonban nem lesz hosszú életű, mivel év vége felé ismét gazdasági hanyatlás várható. Elnöke, Vergil Voineagu szerint Románia bruttó nemzeti össztermékének alakulása W-vonalat követ: a gyarapodást ismét hanyatlás követi. Ami viszont tény: a román gazdaság teljesítőképessége a második negyedévben 0,3 százalékkal volt nagyobb, mint az esztendő első három hónapjában, ami kedvező előjel lehet a harmadik negyedév vonatkozásában is. A válságból történő kilábalás hivatalos meghirdetéséhez azonban az szükséges, hogy a gazdasági termelés két egymást követő negyedévben növekedjék. Gazdasági megfigyelők azonban óvatosságra intenek, hiszen a második negyedévi gyarapodásnak mindenképpen idényjellege volt.

A Nemzetközi Valutaalap és a román kormány egybehangzó előrejelzése szerint egyelőre az idei évben, 2009-hez képest 1,9 százalékos gazdasági hanyatlásra kell számítani, éves viszonylatban csak jövőre valósítható

meg növekedés, amelynek mértéke 1,5–2 százalékos lehet. Hazai pénzügyi elemzők a helyzet kedvezőbb alakulását sem zárják ki azonban: a Concept pénzügyi tanácsadói cég vezető munkatársa, Aurelian Dochia elképzelhetőnek tartja, hogy idén a gazdasági hanyatlás mértéke 1,5 százalékot alig marad, amennyiben a harmadik negyedévben is sikerült fenntartani a szerény ütemű gyarapodást. A július–szeptemberi időszakra egyelőre ilyen vonatkozásban még nincs hivatalos statisztika.

Bănescu és a válság

Maga Traian Bănescu államfő is igencsak optimistának mutatkozott, amikor a napokban arról beszélt, hogy Románia túljutott a válság csúcspontján. Csakhogy az utóbbi két év során igencsak változatos véleményt fejtett ki a válsághelyzetről. 2008 szeptemberének végén még meggyőződéssel állította, hogy a válság nem fogja komolyabban érinteni az országot, mivel a román pénzügyben nincsenek jelen a nagy amerikai bankok fiókjait-

ményei. Nem egészen egy hónap múlva elégedetten szögezte le, hogy a krízis nem érintette Romániát, tekintve, hogy a bukaresti illetékesek jóval szigorúbb pénzügyi normákat alkalmaznak, mint a nyugati világban. Tavaly március közepén már elismerte, hogy az országnak valutaalapi kölcsönhöz kell folyamodnia – de csak amolyan „biztonsági övként”, hogy egy hét múlva már figyelmeztessen: Romániának fel kell készülnie az élelmezési válságra. 2009 novemberében elhangzott előrejelzésében már nem tagadta a válság romániai kihatásait, ám derűlátóan az idei év második felét jelölte meg a kilábalás időpontjának, akkor is hangsúlyozva: az ország már túl van a nehezen. Ehhez képest idén májusban a válság második hullámával fenyegetett, hogy szeptemberben bejelentse: Románia túljutott a krízis csúcán. Igaz, másnap pontosított: szociális szempontból csupán most jön a neheze. Kérdés, mindezek után, hogy mennyire hihető újabb prognózisa, miszerint 2011 a felemelkedés éve lesz. ◀

Uniós külpolitika, belharcok közepette

A közös európai külpolitika és képviselete lesz az unió állam- és kormányfői mai csúcserkeztetének hivatalos témája, ám a vezető politikusok a tervbe vett európai bankadótól a törökországi népszavazásig sok egyéb fontos kérdést sem kerülhetnek meg.

Gy. Z.

► Az év eleje óta hivatalban lévő „közös államfő”, Herman van Rompuy (egészen pontosan az Európai Tanács állandó elnöke) nagy napjai jönnek: meghívó levelében az unió külkapcsolatai – külpolitikái, valamint gazdasági együttműködési – stratégiájának irányzását tűzte ki a mai csúcserkeztetel céljául. Ennek a tanácskozásnak az ő szempontjából különleges hátteret ad, hogy hazája, Belgium látja el az EU december végéig tartó soros elnökségét, ráadásul nem mindennapi körülmények közepette.

Alkotmányozás közben

Ritkán fordult eddig elő az államközösség több évtizedes történelmében (már amennyiben a kezdetektől, azaz az ötvenes években létrejött Európai Szén- és Acélközösségtől, valamint az ebből „kinövő” Római Szerződéstől számítjuk az eredetihistóriát), hogy olyan ország határozza meg gyakorlatilag az egész földréz jövőjét, amely belpolitikai eseményei jóvoltából mindent elkövet önma-

ga leradírozásáért a térképéről. Brüsszelben már hónapok óta nem sikerül végleges kormányt alakítani, korlátozott jogkörrel ellátott minisztertanács intézi az ország ügyeit (érdekesség: a szavazásokon való részvétel már csak azért is százszerű, mert a voksok leadása büntetés terhe mellett kötelező), és a flamand-vallon ellentét egyre inkább afelé tendál, hogy a belga tartományok széthulljanak.

A mai csúcserkeztetel perze egyé szempontból is érdekes lehet a mi térségünkben, jelesül azért, mert január 1-jén Magyarország veszi át fél esztendőre a soros elnökséget. Érdemes a belgák belpolitikai helyzetét azért is górcső alá vennünk, mert a korábbi magyar külügyminiszter, jelenleg szocialista euroképviselő, Göncz Kinga nemcsak a kormánypárti, hanem a baloldali elveket valló magyar sajtó tálalásában is érdekes kijelentést tett az elmúlt hét végén. Szerinte „informális beszélgetéseken Brüsszelben már felmerült, hogy Orbán Viktor és Magyarország ezzel a kormányfővel alkalmas-e az Európai Unió soros elnöki tisztének

Lady Ashton, az EU külügyminisztere a külügyi tárcavezetők mai uniós csúcsot előkészítő értekezletén

betöltésére”, ha másért nem, azért, mert épp az elnökség idején készül alkotmányozásra, ami Göncz Kinga szavai szerint „nem szokás”.

Globális problémák

Példát ugyan sem pró, sem kontra nem lehet felhozni erre az állításra, a kijelentést taglaló magyar és nemzetközi sajtó viszont nem lát összefüggést az alkotmányozás és az elnökösködés között – éppúgy, mint a belga belpolitikai válság és az uniós irányítás között sem. A vezető politikusokat a közös Európa szempontjából most sokkal inkább érdekli az, hogy a világ feltörekvő hatalmai közül több jelentős ázsiai országgal – köztük Kínával, Indiával,

Dél-Koreával – készülnek csúcstalálkozóra, és várható, hogy a novemberi liszaboni NATO-csúcson az amerikai elnökkel is megbeszéléseket folytathatnak.

Az uniót és vezető politikusait főként a klímaváltozás elleni küzdelemről rendezett, ám kudarccal végződött koppenhágai világkonferencia döbentette rá arra, hogy Európa érdekérvényesítő képessége a nemzetközi szinten lélekszámahoz, fejlettségéhez és adottságaihoz képest meglepően alacsony. Sem az Egyesült Államok, sem Kína nem volt hajlandó felsorakozni az EU mellé a széndioxid-kibocsátás csökkentésének nagyratörő célkitűzéseihez. Európa – ha a nagyobb egység és határozottság he-

lyett széthúzást mutat, és nem képviseli következetesen saját koncepcióit – könnyen olyan helyzetben találhatja magát, hogy az éghajlat védelmét célzó, nagy anyagi áldozatokat igénylő vállalások zászlaját egymaga cipeli, mögötte nem menetel senki, és így csak az ő versenyképessége romlik a globális vetélkedésben.

Több nő a testületbe

Amennyire közös azonban a cél, annyira nagyobb a különbség megközelítéshez vezető út megítélését illetően. A mai magas szintű tanácskozást a hét elején a külügyminiszterek összejövetele előzte meg, és az Európai Parlament frakciói is külön-

véleményüknek adtak hangot. A tervek szerint az esztendő végétől felálló és folyamatosan kiépülő közös európai külügyi szolgálat négy brüsszeli csúcspontjára (értsd: csúcsirányító és csúcsfizetéssel járó álláshelyére) még mindig nem sikerült megtalálni a megfelelő személyeket, de az uniós törvényhozás frakcióinak a sorában máris heves viták dúlnak a személyi összetételről.

Különösen két kérdésben nem sikerül egyezsége jutni, az egyik a nők számarányát, a másik a – nyugati szóhasználat szerint – kelet-európai, valójában az új tagországok képviseletének az arányát illeti. Az Európai Tanács „külügyminisztere”, Lady Ashton ugyan a júliusi plenáris ülésen megerősítette a nemek közötti arány és a földrajzi elhelyezkedés figyelembe vételét, a jelek szerint mindez mégsem valósul meg.

Közelebb Brüsszelhez

Megkerülhetetlen probléma lesz a mai csúcserkeztetelen az unió bővítése is. A vasárnap megtartott törökországi népszavazás az alkotmányos berendezkedésről nyilvánvalóan új helyzetet teremtett: Ankara közelebb került Brüsszelhez. A görög-török viszony és Ciprus megosztottsága azonban változatlanul kérdőjeleket vet föl, márpedig ezek megválaszolásához az uniós charta értelmében szinte kivétel nélkül minden tagország ragaszkodik. ◀

Lap-top

A nap címe. Az egységes adókulcs kudarcot vallott, Lucian Davidescu, *România liberă*.

Magyarázat. Romániában az adók szeméretlenül nagyok, az elvégzett munka túlzott megadóztatása miatt a lakosság keresete és ennélfogva vásárlóképesége rendkívül alacsony. Európában szokatlan módon nagy a minimálbérre kivetett adó is. Az Országos Statisztikai Hivatal adatait ismertető cikk következtetése a címben kiemelt megállapítás. És a megoldás: a progresszív adó bevezetése. Amde ki meri levonni a következtetést?

Pondrók igazságszolgáltatása. A *Liberatea* kéjes kárörömmel állapítja meg, hogy a fogdában SOVántut mindenféle élőskdők lepték el, főleg legyek, amelyekhez palotájában a modul-mogul nem volt hozzászokva. Kockáztatva, hogy azok fekete-listájára kerülünk, akik árgus szemekkel figyelik Vantu „védelmezőit”, kijelentjük: a higiénia vétele mindenkit megillet. (Különben is, bármennyire gazfickó ez a Vantu – mostani és egykori szövetségeseivel együtt – arról nem tudunk, hogy különösebben flancos lenne: nem hord arany ékszereket, nem jár extra ruhákban; igaz viszont, hogy óriási büne: olvasott ember és tájékozott irodalmi ügyekben.)

Olcsó, de mégsem. Mihai Stănescu, a hajdan jobb lapokat látott karikaturista könyvet jelentetett meg *A Boc-kormány magvalósításai 2009 és 2010 között* címmel. A díszes – narancssárga – fedőlappal ellátott vastag kötet belül üres, lapjai fehérek. A szerző a hátlapon leszögezi, hogy „minden jog fenntartva”, a munka akár részleges reprodukálásához az ő engedélyére van szükség. Arról nincs értesülésünk, hogy mennyibe kerül a könyv, de biztosan meg fogjuk fizetni az árát. Már mint a „tartalmának”.

A nap álhíre. Az egyik bukaresti tévé igazságszolgáltató ügyosztálya kísérleti szűnyogok bevetését javasolja Sorin Ovidiu Vantu cellájába, a maffiózón így esetleg tanulmányozni lehetne e nyugat-nílusi (sőt, észak-dímbovítai és dél-ciorogárlai) vírus hatását.

Minden napra egy mondat

„A férfi igazi mércéje nem a kora, hanem az, hogyan gondoskodik azokról, akik tőle függenek.”
Teresa Medeiros

A hantás

Horváth István

Kisebbségi veszély

SZELLEMI DÉZÉS

Magris így fogalmaz: „A kis népek (...) nemcsak a nagy népek megvetését és közönyét kell leráznia magáról – még ha e nagyok némelyike a legjobb úton van is afelé, hogy elveszítse nagyságát –, hanem meg kell szabadulnia saját kisebbségi komplexusától is, attól, hogy úgy érzi, folyton helyesbíteni kell ezt a képet, vagy meg kell szüntetnie, vagy egyenest ellenkező előjellel kell ellátnia, büszkén viselve kisebbségi mivoltát, mint a kiválasztottság jegyét. Aki hosszabb ideig a kisebbség szerepét volt kénytelen játszani, és minden erejét identitása meghatározására és megőrzésére fordította, az hajlik rá, hogy akkor is így viselkedjen, amikor már nincs rá szükség. Aki csakis önmaga felé fordul, csakis saját identitása megszilárdítására koncentrál, és folyton azon igyekszik, hogy kicsikarja a kijáró tiszteletet, annál fennáll a veszély, hogy minden energiáját a védekezésnek szentelve, beszűkíti tapasztalatainak horizontját, és a világgal való kapcsolata kisszerűvé válik.” Ki ne tudná Magrisnál jobban, hogy érdemes szavait megfontolnunk, hiszen öröksége, a trieszti irodalom a maga tájnyelviségével, „diglossziájával”, sokkultúráltságával, a más nyelvcsaládhoz tartozó irodalmakhoz fűződő, olykor bensőséges viszonyával nemcsak centrum és periféria fájdalmas viszonyát élte át (a méltán világhírű Italo Svevonál olvashatjuk: mi minden toszkán szóval hazudunk), hanem mindig is (el)számolni kényszerült a kis és a nagy (irodalmi) világ tapasztalatai irodalommal formálásának problematikus voltával is.

Fried István: Összehasonlítás és kultúráköziség

Ámokfutó pásztor

Valahol Floridában egy kiskaliberű lelkésznek problémái vannak az iszlámizmussal, dzsihadizmussal (allergiás a közel-keleti izmusokra), valahogy úgy, ahogy a világegyetem nagyoknak – azaz mégsem. Obamának például eszébe sem jut, hogy az otthoni főnyenyen *Koránt* egészen, pedig számára a muzulmán szentkönyv fanatizáltabb olvasótábora már égető problémát jelenthet. Terry Jones prédikátor az erőszakos iszlám ellen emeli fákllyatartó kezét, majd a 9/11-re emlékezve, később a manhattani muszlim közösségi központ építését ellenzi így. De végül viselkedni kezd, mert a glóbusz több nagyja rámorodult, és mert elérte a világméretű rivaldafény pár napos médiaöröklétét. Az amúgy is aljas könyv-pusztítás politikai fegyverre alakítása a náci könyvégető-akcióit idézi (például 1933. május 10-én Berlinben, a Humboldt Egyetem előtt), most viszont perverzebb ügyről van szó, ugyanis még a horogkeresztes vitézek sem vallások alapkönyveit „autodafézták”. Ők sem az eszmei, erkölcsi alapokat hordozó, startpontként laikus alkotók munkásságát meghatározó, bármely valláshoz tartozó „könyvek gyűjteményét” célozták, csak egy idézőjeles faji felszín irodalmi, filozófiai produktumait, illetve alkotókat ítélték eszmei halálra.

Vannak emberi mértékkel örök, morális töltetet hordozó tudástárak, amelyek nem képezhetik sárdobálás tárgyát, s az ezekhez való viszonyulás jó, ha megmarad a „szabadúszó” privátszféra személyközi beszélgetéseinek, a hitmagyarozó tudósok eszme-cseréinek egyik-másik vallás, felekezet szentírásának boncolgatási szintjén. A kereszténység, az iszlám, a buddhizmus, a hinduizmus, a zsidó vallás szentírásai elismerő vagy ellenző, de mindenképpen elemző, konstruktív vita tárgyai lehetnek, s az emberiség civilizációs fordulatszám-növekedését jelentené, ha nem úgy tekintenének rájuk, mint politikák, érdekek pillanatszekereinek igásaira.

Egy biztos: egyházi személy ne használja zsarolásra senki szentírását. Hasznosabb, ha ismeri őket. A nemzetközi politikai-hitkérdési lőporhordónak Mr. Terry nevű szövéténeke egyel több, teljesen fölösleges lángot jelentett. Akciója meg sem közelíti a

Westergaard-féle dán karikatúrák üzeneti szintjét, hiszen teljesen más, kategória nélküli kategoriát képvisel, csúfosan kullog a szabad véleménynyilvánítás másságról, fanatizmusról szóló gondolati gyakorlata mögött. Elérte viszont a fanatizmus hullám oly mértékű felkorbácsolását, amilyen tánt a még a mai napig is méltatlanul halálra keresett Salman Rushdie *Sátáni versei* sem produkáltak. Igazi utórezgések ... utólag.

Ady András

Megszorítás vs. gazdaságélénkítés

Markó Béla nem régen világosan kifejezésre jutatta az RMDSZ gazdaságpolitikai álláspontját. Az RMDSZ a kormányban marad, de többé nem támogat semmiféle megszorító intézkedést. A megszorításokat immár gazdaságélénkítő intézkedéseknek kell követniük.

Ez az álláspont jól egybevág a szakvéleménnyel is, amelyet Joseph Stiglitz Nobel-díjas közgazdász Budapesten a Közép-európai Egyetem nemzetközi konferenciájának díszvendégeként fogalmazott meg. A világhírű szakember úgy véli: katasztrofális következményekkel járhat az Európát megfertőző megszorítási láz. Véleménye szerint a tagállamok politikai döntéshozói a költségvetési deficit erőltetett leszorításával vakgányra terelik az Unió gazdaságát. A megszorítások addig, amíg a gazdaság be nem indul, teljesen hatástalanok maradnak. Önmagukban csupán a válsághelyzet tartósítását garantálhatják, kilábalás lehetőségét semmiképpen sem teremthetik meg. A gazdaság stagnálá-

Markó Béla

sa miatt azok a bevételek, melyeket a megszorításokból eredő megtakarításokkal próbálnak helyettesíteni továbbra is hiányozni fognak. Sőt a fizetőképes kereslet csökkenése a gazdaság alól is mindinkább kihúzhatja a szőnyeget. A munkanélküliséget az államnak valamiképpen kezelnie kell, ami szintén a gazdaságtól von el forrásokat. Az értékteremtéssel, vagyongyarapodással kapcsolatos programok kidolgozása nem kerülhető meg, ez lehet ugyanis a válság felszámolásának egyetlen hatékony módja. Ha a gazdaság beindul az állami intézmények is fellélegezhetnek.

Egy másik amerikai szakembernek, az ügyvédként és üzletemberként tevékenykedő dr. George F. Hemingwaynek is az a véleménye, hogy a Nemzetközi Valutaalap (IMF) által a kelet-közép európai gazdaságokra ráerőltetett megszorítások többet ártnak, mint használnak. Az eljárást a szerző *Az IMF és az aszpirin* című *Népszabadságban* közzétett írásában aszpirin-effektusnak nevezi. „Ha egy ország eladósodással, túlköltekezéssel, pénzügyi problémákkal küszködik,

az IMF a kölcsönrel egyidőben meghatározza a gyógymódot is, és elvárja, hogy az ország a tervet végre is hajtsa. A terv sokszor sajnos egy és ugyanaz, függetlenül a probléma sajátosságától, az országtól, az addig megtett lépésektől, vagy a megszorítások emberi és politikai következményeitől.” A továbbiakban azt is világosan leszögezi: „Nem kell gazdasági lángésznek lenni annak felismeréséhez, hogy az IMF által javasolt »megszorítások« végrehaj-

tása nem áll Magyarország érdekében. Az ilyenfajta politikailag kivitelezhetetlen és gazdaságilag kimondottan káros recept csak a jelenlegi kormány lejáratását és a gazdasági recesszió mélyítését szolgálja. (...) Az USA kormánya az IMF receptjétől merőben eltérő irányt választott, megszorítások helyett gazdaságélénkítésbe kezdett. Hogy ez mennyire sikeres lépés, a jövő dönti el, de az biztos, hogy az Orbán-kormány szkeptikus hozzáállása az IMF gyógymódjához nem valami amatőr megközelítés, hanem egy más irányú gazdaságpolitika tudatos keresése.”

A fenntartásokat felfüggesztve mi, romániai magyarok is újragondoljuk gazdaságpolitikai koncepcióinkat.

Ez a vélemény egybevág Stiglitz azon megállapításával is, hogy az Obama-kormányzat intézkedései miatt Amerikában padlón van az alapkamat, a tőkeköltségek alacsonyak, így a beruházások finanszírozása előtt nyitva áll az út. Azaz az Egyesült Államok valóban az IMF ajánlásaitól eltérő gazdaságpolitikát folytat. Hogy ez a politika eredményre vezet vagy sem, az Stiglitz szerint is a jövő kérdése. A világgazdaság egészének sorsát illetően ő sem igazán optimista, de az amerikai módszert, mint látuk, maga is adekvátabbnak ítéli, mint az Unió által követettet.

Korántsem véletlen tehát, hogy Hemingwaynek az Orbán-kormányt érintő hazai és nyugati kritikák dacára van bátorsága kimondani: „Az objektív elemzés arra az eredményre vezet, hogy a magyar miniszterelnök a nemzetközi gazdaságban megjelenő új realitások figyelembevételével alakította ki irányvonalát.” Jogosultnak látszik tehát, hogy az Orbán Viktorral szembeni esetleges fenntartásokat felfüggesztve, mi romániai magyarok is újragondoljuk gazdaságpolitikai koncepcióinkat. A jelek arra utalnak, hogy Markó Béla és csapata valóban ezt szándékozik tenni.

Röviden

Új pénzügyi stratégia

Nem fog változni 2013-ig sem az egységes adókulcs, sem a kötelező társadalombiztosítások mértéke Romániában – derült ki a kormány által tegnap jóváhagyott pénzügyi- és költségvetési stratégiából. Ugyanakkor homály fedti még a hozzáadottérték-adó (TVA) alakulását, a jövedelem- és profitadó pedig a gazdasági mutatók függvényében módosulhat.

Rekord-infláció

7,6 százalékkal uniós szinten Romániának volt a legmagasabb inflációs rátája augusztusban – írta a *Mediafax* az Eurostat tegnap közzétett adataira hivatkozva. Megközelítően magas értékkel rendelkezik Görög- és Magyarország, míg a legalacsonyabb inflációval Írország és Lettország büszkélkedhet.

Terv adókedvezményre

Az Adótörvénykönyv módosítására vonatkozó törvényjavaslatot fogadott el a Szenátus tegnap, mely a jövedelemadóból bizonyos költségek leírását biztosítaná a havi bruttó ezer lejnél kevesebbet keresők számára – írta a *Mediafax*. A tervezet szerint az egyedül élők 250 lejt írhatnak jóvá adójukból, ám az összeg a háztartásban élők számának függvényében változhat.

Munkaadók lázadása

Méltányosabb alkalmazási törvényeket kérnek a romániai munkaadók

Totka László

Mivel számos bürokratikuss akadályt támaszt és túlságosan kedvez az alkalmazottaknak, a Munkatörvénykönyv módosítását szorgalmazza a Kis- és Közepes Vállalkozások Országos Tanácsa (CNIPMMR) – jelentette ki Ovidiu Nicolescu, az egyesület elnöke. A szakmai szervezet szerint a jelenleg érvényben levő alkalmazási és elbocsátási eljárások nagyon nehézkesek és emiatt elbátortalanítják a vállalkozókat, ráadásul a versenyképességet is negatívan befolyásolja a munkavállalók erős védelme. „Az állam ily módon nem szorgalmazza sem a szakmai továbbképzést, sem a hivatáson belüli, illetve területi mobilitást” – érvelt sajtóközleményében a tanács.

Az érdekvédelem három változtatást javasol a munkapiac törvényes kereteinek javítására, melyből az első az, hogy egyszerűsítsenek a munkaadók bejelentési kötelezettségein és az előírt számlázási gyakorlaton (ennek értelmében a jelenlegi kilencről egyre csökkenteni a havonta kitöltendő nyilatkozatok számát.) Reformot sürgetnek ugyanakkor a szociális hozzájárulások rendszerén belül is, kér-

A munkaadók szerint az alkalmazottak számára túl kedvező törvények a versenyképességet is rontják

ve, hogy egy vállalható és reális felső küszöböt szabjanak meg a munkaadók számára fizetendő járulékokra. Ez biztosíthatná szerintük a versenyképességet, ugyanakkor méltányossá tennék a költségek megoszlását alkalmazó és alkalmazott között. A követelések közé tartozik továbbá a munkavállalóknak járó szociális szolgáltatások minőségének javítása is.

Túlkapások ellen

Bár a kis- és közepes vállalkozások (kkv-k) országos

tanácsa nem kérte ki az Asimcov véleményét a témában, a Kovászna Megyei Kis- és Középvállalkozók Szövetsége helyénvalónak tartja a kezdeményezést – mondta el lapunknak Bagoly Miklós, az egyesület elnöke. „Jelenleg is sok abszurd kitétel szerepel a kódexben, melyekre megoldást kell találni. A Munkatörvénykönyv születésekor az egykori Nástase-kormány úgy vásárolta meg a társadalmi csendet, hogy ezt a kódexet teljesen a szakszervezetek szája ize szerint szerkesz-

tette. A szakértői előkészítésbe egyáltalán nem vonták be a munkaadók szövetségét és véleményét sem kérték ki” – mutatott rá az Asimcov elnöke. Szerinte nem valószínű, hogy szakszervezeti vagy bárminemű ellenállásba ütközne az indítvány, mivel mások is érzik, hogy számos furcsaság és túlkapas van.

Új típusú szerződéseket

A CNIPMMR képviselői úgy vélik, a szürke- illetve feketemunka visszaszorítá-

sára ajánlatos lenne a magánvállalkozóként tevékenykedő bedolgozók civil szerződését úgy szabályozni, hogy ezek után csak jövedelemadót és egyéni egészségbiztosítást kelljen fizetni. A kkv-k érdekvédelmi szervezete külön hangsúlyozza új típusú munkaszerződések szükségességét, melyek lehetővé tennék például rugalmasabb vagy változó beosztású munkaidőket, távmunkát, vagy felkérésre végzett megbízást. Ezenkívül bátorítanak az alkalmazottaknak saját cégükben való üzleti részeseését. A kkv-k munkaadói szeretnék elérni továbbá az egyéni munkaszerződések szabályozását is, melyek az eddigi két év helyett 36 hónapra tolná ki az alkalmazás maximális időtartamát – ezen a területen belül is nagyobb rugalmasságot szorgalmazva a munkaidő beosztásában.

Adriean Videanu egykori munkaügyi miniszter egy hónappal ezelőtt egy konferencián ígéretet tett arra, hogy még az ősz folyamán módosítják a Munkatörvénykönyvet, úgy, hogy az egyensúlyba hozza az alkalmazó-alkalmazottak viszonyát egy „egyszerűbb partnerség” megteremtése érdekében. ◀

Bizalmas bankviszonyok

Interjú Diósi Lászlóval, az OTP Románia vezérigazgatójával

T. L.

► **Az utóbbi időben a romániai közbeszéd „tűzvonala” került a pénzintézetek működésé. Érezhető egyfajta „boszorkányüldözés” a bankszféra ellen?**

– Úgy gondolom, nem etikus a pénzintézeteket felelőssé tenni az itteni válsággal és egyfajta negatív színben feltüntetni a bankrendszerrel. A 2000-tól 2008-ig szakadatlanul tartó gazdasági fejlődés (amit bankcsődök előztek meg) motorját a külső pénzek jelentették, melyeket a bankrendszer hozott az országba és terített hitelek formájában. Ebben az időszakban Románia sokkal többet fogyasztott, mint amennyit megtermelt és ezt a hiteleknek köszönhetette.

► **Az elégedetlen ügyfelek jelenleg szervezett csoportokba tömörülnek ország-szerte, hogy érdekeiknek érvenyt szerezzenek a hitelintézetekkel szemben...**

– Mint bárhol másutt, a bank-szektorban is szabadverseny van és azok az ügyfelek, akik nem elégedettek a feltételekkel, más bankot választhatnak – az uniós rendelkezéseknek köszönhetően ezt most már gyakorlatilag minimális előtörlesztési költséggel vagy

anélkül megtehetik. Semmi sincs, ami jobban szabályozná a szektor működését, mint maga a bankok közötti szabadverseny. Óvatosabban kell megítélni ezt a helyzetet, mert bankok nélkül nincsen további fejlődés és a válságból való kilábalás sem lehetséges az általuk nyújtott hitelek és szolgáltatások nélkül. Az sem alábecsülendő, hogy ez a szektor teremtett az országban megélhetést körülbelül kétszáz ezer ember számára, ha a banki alkalmazottakat és családtagjaikat tekintjük.

► **Milyen kiutat lát arra, hogy a bankok visszanyerjék az ügyfelek bizalmát?**

– Ha az elégedetlen kliensek számát össze is adjuk, csak egy töredékét kapjuk az összes banki ügyfélnek, ezért nem is túloznám el a problémát. Lehet, hogy az internetes közösségek rendkívül hangosak, de ennek jogilag semmiféle következménye nincs, hiszen a bankrendszer működését eleve nagyon komoly törvények szabályozzák: a jegybank- és a verseny-szabályzatok, bank- és fogyasztóvédelmi törvény. Nem szeretném, ha rengeteg ember jó munkájának megítélése a néhány kivétel miatt szenvedne. A bank-ügyfél

között egy tartós, bizalmas és meghitt kapcsolat van, jellemben hasonlatos a háziorvossal, vagy gyóntatópappal kiépített viszonyhoz.

► **Egyébként milyen a romániai banki ügyfelek kultúrája a hitelezést illetően?**

– A gazdasági fellendülés idején itt legendásan alacsony volt a rosszul fizetők aránya. A válság kitörése után csökkentek a jövedelmek, elma-

radtak bizonyos bónuszok és fizetésemelések, miközben megnöttek a költségek, a munkanélküliség – így mostanra régiós szinten is magasnak számít a nem fizető ügyfelek száma. Egy ilyen helyzetben nem jó, ha ezt tovább bátorítják és provokálják hiszen a bank is csak gazdálkodó szervezet, ami a betétesek pénzéből hitelez. Románia-

ban az eladósodottság szintje bőven az európai átlag alatt van, tehát lehet és van hová fejlődni. (A lakásrendszerek fejlesztése, felújítása például ráfér az országra, ez pedig csak hosszútávú hitelek felvételével képzelhető el.) Az ügyfelek különben jelenleg joggal panaszkodnak arra, hogy korábban a hitelfeltételeket nem értették, hisz a hitelezési boom idején örültek, ha pénzhez jutottak és nem nagyon olvasták a szerződéseket, csak aláírták. Nagyobb óvatosságra, jobb felkészültségre van szükség mindkét fél részéről – a szerződő feleknek nyíltabban és bátrabban kell tudniuk kommunikálniuk egymással.

► **Európában is megosztott a közvélemény az újabb banki szigorítások ügyében. Mi az, ami még pozitív változásokat tartogat a pénzügyi szférának?**

– Európában szigorításról beszélni úgy gondolom, hogy egyfajta eső után köpenyeg – itt, a kontinens keleti felén, így Romániában is eleve kökemények a banki szabályozások. Ha Nyugat-Európában és Amerikában is a Román Nemzeti Bankéhoz hasonló szigor és felügyelet létezne, nem lenne világválság.

Székelyföldi sajtkészítés – olaszországi mintára

Közösségi támogatással bevált európai termelési és értékesítési tapasztalatokat „importálnak” Hargita megyébe.

Baloga-Tamás Erika

► Olasz minta szerint oktatják a sajtkészítés és értékesítését a székelyföldi gazdáknak, miután a Hargita Megyei Tanács szakemberei visszatértek taljányföldi tapasztalatszerző útjukról. A küldöttség az Insight-projekt részeként azzal a céllal látogatott az olaszországi Valle d'Aosta régióba, hogy tapasztalatot gyűjtsön az ottani sajtkészítő és értékesítő érdekszövetkezetek munkájáról, az infrastruktúráról és a kereskedelmi folyamatokról. Útjuk során ugyanakkor különböző agroturisztikai egységeket is megtekintettek. Hazatérve, a napokban Zetelakán és Kászonalitén tartott tematikus szemináriumon ismertetik a székelyföldi gazdákkal az ott szerzett tapasztalatokat. „A jó példa ragadós, s mivel a székely ember nem szívesen használ számítógépet, internetet, az a tapasztalat, hogy a gyakorlatban látottak sokkal jobban megmaradnak” – fogalmazott Borboly Csaba Hargita megye tanácsának elnö-

ke a tegnapi zetelaki tanácskozáson.

Az előljáratól megtudtuk: a korábbi tanulmányutakhoz hasonlóan a látogatás célja az volt, hogy az Európa-szerinti alkalmazott értékesítési módszereket és ötleteket uniós projektek segítségével népszerűsítsék a székelyföldi termelők körében. A bemutatón a juh- és kecsketej minőségi feldolgozását érintő témakörökben tartottak előadásokat a megyei tanács szakemberei, de kitértek a tejfeldolgozás és agroturizmus viszonyára, illetve a juhtenyésztésben érvényes törvénykezésre is. Az elméleti képzést gyakorlati bemutató és szakmai vita követte.

„Nagyon fontos támogatni, ösztönözni és foglalkozni ezekkel a kérdésekkel, hisz Hargita megye aktív lakosságának 56 százaléka állattartásból, mezőgazdaságból próbál megélni, és őket segíteni kell” – értékelte Borboly Csaba. A zetelaki eseményen mintegy nyolcvan székelyföldi gazda nyert betekintést az Olaszországban szerzett juh- és kecskesajt készítésének rejtelmeibe. ◀

Válságban a taxis iparág

Antal Erika, Sipos M. Zoltán

▶ Négyezer tüntetőt vártak a magánengedéllyel dolgozó taxisok tegnap a bukaresti Alkotmány térré. A járulékfizetést szabályozó, augusztusban életbe lépett jogszabályok értelmében ugyanis – hasonlóan más területeken, szintén egyéni vállalkozóként („PFA”) tevékenykedő társaikhoz – öt évre visszamenőleg kötelesek egészségügyi biztosítást kötni az érintettek. Ez – állítják a szemelezőbiztosítók – akkora terhet ró a függetlenként dolgozóakra, amelyet lehetetlen teljesíteni.

Kalózok és adófizetők

A demonstráción tegnap végül több ezer helyett néhány száz elégedetlenkedő jelent meg – a szervezők szerint azért, mert az érintettek nem bíznak már a hasonló akciók sikerében. Az érdekvédők tárcaközi bizottság felállítását szorgalmazzák, és abban bíznak, hogy a kormány sürgősen lép az érdekekben.

Nehéz iparág a taxizás, függetlenül attól, hogy magánvállalkozóként vagy taxivállalat társult tagjaként rója-e az utakat a hivatásos autózvezető. Marosvásárhelyen

dúl az árverseny a vállalatok között, azok pedig, akik nem csatlakoznak egyik társasághoz sem, a piac periferiáján reménykednek a túlélésben. Hivatalosan 700 taxist tart nyilván az önkormányzat, de ennél sokkal többen keresik az utasok kegyeit: őket nevezik a szakzsargon „kalóztaxisoknak”. Legtöbbjük még magánengedéllyel sem rendelkezik, saját zsebre, feketén dolgozik, és „természetesen” nem fizet adót. A „kalózokat” a lebukás, a magánengedéllyel rendelkező vállalkozókat a csőd fenyegeti.

Büntetik a jogtisztakat

Ősz Sándor „tisztán” taxizik, vagyis eleget tesz a befizetési kötelezettségeinek, éppen ezért – mint lapunknak nyilatkozza – egyetért a bukaresti tüntetéssel. „Tavaly Marosvásárhelyen is volt hasonló akció, akkor én is csatlakoztam a többiekhez, és bármikor kész vagyok tiltakozni, mert a kormány a tisztességes adófizetőket bünteti” – fogalmazott keserűen a reménytelen helyzetbe jutott kisvállalkozó. „Évekre visszamenőleg nem tudjuk kifizetni azt az összeget, amit követelnek tőlünk, mert nincs mi-ből” – vázolja anyagi helyzete

Veszélyben, éhbéért dolgoznak a taxisok: elégük lett

Fotó: Tofán Levente

tét a gépkocsivezető, aki nap-hosszat rója az utcákat a megélhetés reményében.

Sokan panaszkodnak a munkakörülményekre: legtöbbször egész nap a volán mellett ülnek, hogy a szükséges bevétel összejöjjön. Ár-emelésről azonban szó sem lehet, az egymással konkuráló vállalatok a piaci ár alatt kénytelenek tartani a tarifáikat, különösen most, hogy a válság miatt folyamatosan csökken a taxizó utasok száma. „Vásárhelyen a legolcsóbb a taxi, Kolozsvárhoz, Brassóhoz vagy Sepsiszentgyörgyhez viszonyítva. Itt ha

két-három ember utazik a taxival, már olcsóbb, mint ha busszal mennének a város egyik feléből a másikba” – ecseteli a helyzetet Kulcsár Tibor, aki szerint nem irigylésre méltó a taxisok élete.

„Nemcsak arra kellene tekintettel lenni, hogy mennyit keresünk, hanem arra is, hogy ezért a pénzért mennyit dolgozunk, milyen veszélynek vagyunk kitéve” – nyilatkozta lapunknak a taxisofőr, utalva arra, hogy az utóbbi hónapokban több esetben is megtámadták, kirabolták Marosvásárhelyen a kiszolgáltatott gépkocsivezetőket.

„Mi a Tudor negyedben társultunk négy családdal, ugyanaz a taxi viszi és hozza a gyerekeinket a belvárosba, iskolába mindennap. Olcsóbban jövünk ki, mint ha buszbérletet váltanánk, és kényelmesebb is így az utazás” – magyarázza az ÚMSZ-nek a különös utazási szokásokat Kolcsár Péter marosvásárhelyi szülő.

Inkább kihalnak

„Remélem, észhez tér a parlament, és visszavonja ezt az új rendelkezést. Az, hogy mostantól fizetni kell, még

érthető, de ne évekre visszamenőleg követeljenek tőlünk pénzt. Miért is fizetnénk? Az elmúlt öt évben nem járt nekünk kórházi ellátás, munkanélküli segély, bizonytalanságban éltünk eddig, most legfennebb a tanulópénzt kérheti rajtunk valaki számon” – elégedetlenkedett az egyik vásárhelyi taxis cég lapunknak nyilatkozó munkatársa.

A „legolcsóbb” taxis város legendája szinte minden erdélyi városban tartja magát. Természetesen Kolozsváron úgy gondolják a szállítók: a körülményekhez és a távolságokhoz képest itt a legbarátságosabb a viteldíj. A piaci viszonyokat jól jellemzi, hogy a vállalati verseny miatt egységárasított viteldíj kilométerenként 1,6-1,79 lej – ez a marosvásárhelyi árnál 50 banival magasabb. A kolozsvári taxisok többsége azonban úgy véli: még ez sem elég magas ahhoz, hogy életképes legyen az iparág, emelni kellene az árat. „Négy évvel ezelőtt még volt elég utas, a bevételből meg lehetett élni. Ma alacsonyabbak a viteldíjak, kevesebb az utas, és a járulékfizetés mellett teljesen gazdaságtalanná vált a taxizás. Hamarosan el fognak tűnni a taxik ebből a városból” – fogalmazott borúlátóan Vasile Todorean. ◀

Tiltakoznak a gyógyszerészek

Kovács Zsolt

▶ A háromszéki patikusok kezdeményezésére országos figyelemfelhívó akciót indított a helyi gyógyszerészkamara, jelentette be sajtótájékoztatóján Nagy András. A Kovászna Megyei Gyógyszerészkamara elnöke elmondta: figyelemfelhívó plakátokat ragasztanak az ország összes patikájának bejáratához, melyeken arról értesítik a vásárlókat, hogy az illető egységet hány napja nem fizette ki az Országos Egészségbiztosító Pénztár. „Kovácsna megyében például 258 napos a biztosítóhoz fizetési határidőn túli adóssága, ezért különösen nehéz helyzetbe kerültek a gyógyszerészek tavaly november-decemberi ellenértékét. „Ezzel átmenetileg befogták a számkat, de nem rendeződött a probléma, és a patikusokra is hatalmas nyomást gyakorolnak a beszállító cégek” – figyelmeztetett Nagy András, aki szerint, ha ez így

Nagy András benyújtja a számlát

megye tovább, a nagy gyógyszerforgalmazó cégek ki fog-nak vonulni Romániából. A kamaraelnök kedvezően értékelte Cseke Attila egészségügyi miniszter indítványát, amely a szaktárca felügyelete alá helyezné az Országos Egészségbiztosító Pénztárat. „Fel kell számolni a jelenlegi kétféle rendszert, amelyben a minisztérium szabja meg az egészségügyi politikákat, de annak finanszírozását egy önálló intézmény, a biztosító pénztár fizeti” – hangsúlyozta a háromszéki szakember, aki szerint jó dolog az elkezdett kórház-decentralizáció is, de azt ki kell teljesíteni. A szaktárca ugyanis átadta a kórházak menedzsmentjét a helyi önkormányzatoknak, de továbbra is az Egészségbiztosító Pénztár hatáskörébe tartozik a finanszírozás, és a minisztérium irányítja a személyzeti politikát – emlékeztetett a tiltakozó akció kezdeményezője. ◀

Magyarul gögicsélhetnek

Hirösszefoglaló

▶ Megnyitotta kapuit tegnap az első önálló kolozsvári magyar bölcsőde, mely 30 kisgyerek számára biztosít ellátást. A hiánypótló intézmény létrejöttét az erdélyi unitárius egyház támogatta. Az intézményalapítás mellett elkötelezte magát a Kolozs-

vár Belvárosi Unitárius Egyházközség és az Unitárius Óvodáért Egyesület. Rácz Norbert belvárosi unitárius lelkész a rendhagyó tanévnyitóval kapcsolatban jelezte: felbecsülhetetlen lépést tett most meg a helyi közönség, ilyen jellegű alapellátásra ugyanis eddig nem volt mód a Szamos-parti városban. A

bölcsődét az egyházközség tulajdonában levő – korábban állami óvodaként működő – épületben alakították ki, egyházi támogatással, önrőből, valamint magánzemé-lyek adományaiból és önkéntesek bevonásával. Az új intézmény hivatalos megnyitóját a tervek szerint szeptember 28-án tartják. ◀

HIRDETÉS

A Gyulafehérvári Caritas versenyvizsgát hirdeti fundraiser (forrásszervező) feladatkör betöltésére.

Feladatok:

- a Caritas fundraising stratégiájának a kidolgozása, gyakorlatba ültetése és nyomon követése
- hatékony és a szervezet számára megfelelő fundraising módszerek beazonosítása
- kapcsolatteremtés és -ápolás a társadalmi szerepvállalás terén aktív vállalatokkal
- új egyéni és vállalkozói adományozók felkutatása, támogatói bázis kiépítése
- fundraising kampányok és események kidolgozása és kivitelezése
- a szervezett fundraising tevékenységeinek az irányítása, a forrásszerzés költségeinek az optimalizálása.

Elvárások:

- felsőfokú végzettség
- tapasztalat forrásszervezés, cégekkel való kapcsolattartás, marketing terén
- számítógépezési ismeretek (office, adatbázisok használata) és jártasság az internetes közösségi oldalak használatában
- a magyar és a román nyelv kiváló ismerete
- az angol és/vagy német nyelv tárgyalás szintű ismerete
- jó kommunikációs és tárgyalási készség
- a magánélet és a társadalmi szerepvállalás (CSR) területének ismerete
- utazási és rugalmas munkavégzési hajlandóság
- önálló munkavégzési képesség
- B kategóriás jogosítvány
- a civil közegben és az

önkénység terén szerzett tapasztalat előnyt jelent.

Amit kínálunk:

- versenyképes javadalmazás
- felszerelt iroda Kolozsváron, Marosvásárhelyen vagy Csíkszeredében
- szolgálati autó
- képzési lehetőség
- rugalmas munkaidő
- egy fiatal, dinamikus csapat tagja lehet.

Az állásra jelentkezők **szeptember 22-ig** küldjék el fényképpel ellátott önéletrajzukat és egy szándéklevelet az info@caritas-ab.ro címre. A kiválasztott jelölteket telefonon értesítjük a román nyelven zajló állásinterjú idejéről és helyszínéről. www.caritas-ab.ro

Nagybánya
Szept. 17-19.

Fötér Fesztivál
2010

Neoton Família
Transylmania
Folker Knock Out
Találkozó Bőjte Csabával

www.foterfesztival.nagybanya.ro

MIÉNK ITT A TÉR!

Röviden

Máté Angi kolozsvári író
Bródy Sándor-díjas

Máté Angi kolozsvári író nyerte 2010-ben a magyarországi Bródy Sándor-díjat, melyet első kötetes magyar nyelvű prózáirók között osztanak ki. A szerző a *Mamó* című regényével pályázott, amelyet a Koinónia Kiadó adott ki 2009-ben. A könyv hőse egy árva kislány, aki zord nagymamójával, Mamóval egy kidőlt-bedőlt, kék falú univerzum lakója. „A titok az író világ-újrateremtő nyelvezete, amely egyszerre egyedi és erdélyi, gyermeki és művészi, csodásan hajlékony és mulatságosan naiv” – véli Lackfi János író. Máté Angi első regényének korábbi elismerései: EMIA Debüt-díj, Látó-nívó díj, Transindex Év könyve.

Barack Obama
gyerekkönyvet írt

November 16-án jelenik meg Barack Obama *Rólad énekelek: levél lányaimnak* (*Of Thee I Sing: A Letter to My Daughters*) című gyermekkönyve. Az amerikai elnök írása tizenhárom híres amerikai történetet tartalmazza: többek között az első elnök, George Washington, Jackie Robinson baseballjátékos és Georgia O'Keeffe művész, festő szerepel a könyvben. A negyven oldalas kiadványt első-sorban három év feletti gyermekeknek ajánlják. Az első kiadás ötszáz ezer példányban jelenik meg, és 17,99 dollárba kerül majd. Az eladásból származó bevételt egy gyermekek segítő alapítvány kapja. Barack Obamának eddig két írása vált bestsellerré: az *Apám álmai* (*Dreams of My Father*) című visszaemlékezések és a *Vakmerő remények – gondolatok az amerikai álm újraelézéséről* (*The Audacity of Hope: Thoughts on Reclaiming the American Dream*).

Elhunyt
Nagy László Zsolt

Előadás közben elhunyt a debreceni Csokonai Színház fiatal színésze; Nagy László Zsolt egy szegedi vendégszereplésen lett rosszul – tudatta színháza. Nagy László Zsolt 1980-ban született Püspökladányban. 2006-tól 2008-ig a Csokonai Színház stúdiója volt, 2009-től pedig a társulat tagja. Az elmúlt évadban a *Zöld Kígyó*, a *Szép Liliom*, a *Kőrözsza betonszív* című előadásokban lépett fel. Korábban többek között a *Ribillió Rómában*, a *macskák szerdájá*, az *Úri muri*, a *Szegény Dzsoni és Árnika*, a *talizmán*, a *Csattanuga Csucusu*, az *Oblom-off*, a *Krisztus oratórium*, az *Egy szerelem három éjszakája* és a *West Side Story* előadásokban nyújtott prózai és táncos alakításai révén szerette meg őt a közönség és a társulat.

Feledteti a válságot a zene

XXXIII. Nemzetközi Szimfonikus Zenefesztivál és új évad indul Szatmáron

Sike Lajos

Szeptember 23-án kezdődik a XXXIII. Nemzetközi Szatmári Szimfonikus Zenefesztivál. A koncertek több helyszínen zajlanak majd, neves hazai és külföldi meghívottakkal, sor kerül majd az immár hagyományossá vált Ruha István emlékhangversenyre is. A nyitókoncerten Franz Lamprecht vezényel, és közreműködik a Marosvásárhelyi Filharmonikusok Kórusa is.

Nagyszerű nyugati koncertkörútról tért haza a napokban a Szatmárnémeti Filharmonia, többek között Párizsban, Brüsszelben és Düsseldorfban adtak hangversenyt. Volt olyan fellépésük is, amelyen húszeszes közönségnek zenéltek. Fátyol Rudolfot, az Európa-szerzte ismert hegedűművészt, az intézet főigazgatóját kellemes hír várta itthon: további öt évre meghosszabbították főmenedzseri megbízatását a Szatmárnémeti Dinu Lipatti Filharmonia-ával! „Ám sem ezt, sem pedig a nyugati koncerteken kapott tapsokat nincs idő ünnepelni, mert máris kezdődik az új szatmári zenei

Fátyol Rudolf hegedűművész, a szatmári filharmonia igazgatója

évad – magyarázta lapunknak a hegedűművész – javában folynak a próbák, a jövő héten kezdődő, csaknem egy hónapig tartó, sorrendben a XXXIII. Szatmári Szimfonikus Zenefesztiválra”.

Ezúttal is az volt a szervezők célkitűzése, hogy a közönség minden rétege megkapja kedvelt zeneszámát és műfaját, ezért a programot úgy állították össze, hogy a barokktól a modern zenéig, a kamara-muzsikától az operá-

ig mindenkinek azt nyújtjuk, amit szeret. Szempont volt, hogy az előadók se legyenek ismeretlenek, így több rangos hazai művész mellett jó nevű japán, olasz, izraeli és német művészek is fellépnek – nyilatkozta lapunknak Fátyol Rudolf.

„Csodálatos közönségünk van, ha más mondaná, akkor el sem hinném, hogy a gazdasági válság okozta pénztelenségben még jobban ragaszkodnak hozzánk, még többen járnak hangversenyreinkre” – fejtette ki Fátyol az *Új Magyar Szónak*. Mint fogalmazott: a zene „a legjobb terápia” a gazdasági válságra, mert elfeledteti a hétköznapi bajokat.

A fesztiválszervező arról is beszámol, hogy ebben az időszakban fokozottan nehéz egy ilyen nemzetközi rangú fesztivál megszervezése. A szakember szerint legtöbbször nem a tiszteletdíjért, hanem a hálás szatmári közönségért lépnek fel. Rudolf Leopold német gordonkaművész mindenképpen ezek közé tartozik, de ugyanígy a két japán művész is, akik fellépésének a bukaresti japán nagykövetség támogatja. Fátyol szerint a válság, a nehéz hely-

zet a zenészeket méginkább szolidaritássá teszi.

De nemcsak a kéthetes fesztivál alatt van zenei élet Szatmáron, az új évadban folytatják a pár éve megkezdett templomi koncerteket, minden felekezetenél hangversenynek, és folytatódik az ifjúsági koncertsorozat. Az új évadban is két sorozat lesz, az egyik a kisiskolásoknak, a másik középiskolásoknak. „Meggyőződésünk, ezek az évek óta folytatott ifjúsági koncertek sokban hozzájárultak ahhoz, hogy ma Szatmárnémetinek egy igen komoly és nagyszámú zenekedvelő közönsége van” – állítja az intézetvezető. Az új évad azonban nem mentes a gazdasági megszorítások okozta gondoktól sem. Nagyobb gondot egyelőre az okoz: miként gazdálkodják ki a dologi kiadásokhoz, villanyra, fűtésre egyebekre szükséges költséget, mert a korábbi ötvenez lej helyett, egy hónapra csak tizenkétezer lej kapnak az idén. A hegedűművész-igazgató azonban bízik az intézet új gazdájában, a város önkormányzatában, hogy együtt megoldják a gondokat. ◀

Idegennyelvtanítás
„Calepinus-szótárral”

Antal Erika

Fennállásának húsz éves évfordulóját ünnepli vasárnap Marosvásárhelyen a Calepinus Idegennyelviskola. Az ünnepi rendezvénysorozat vasárnap reggel fél 9-kor a református temetőben Fülöp G. Dénes lelkipásztor, az iskola létrejöttének kezdeményezője sirjánál kezdődik.

A Vártemplomban ünnepi istentisztelettel veszi kezdetét az 1990-ben alakult nyelvviskola 2010-2011-es tanéve, amelynek keretében angol és német, illetve román nyelvet tanulhatnak az érdekeltek, kezdő és haladó szinten, de a különböző fokozatú nyelvvizsgákra is felkészülhetnek.

A Calepinus Alapítvány létrejöttének gondolata abból az igényből fakadt, hogy az 1989-es politikai fordulatot követően hirtelen megnőtt az idegen nyelvek tanulása iránti vágy. Az Alapítvány 1990-től főiskolai rendszerben biztosította a felnőtt hallgatók számára a minőségi nyelvtanulás lehetőségét, a személyes és szakmai érvelés érdekében. Bár elsősorban nem az egyház feladata a nyelvtanítás biztosítása, azonban valakinek mégis fel kellett vállalnia ezt a feladatot.

A nyelvtanítás megszervezését a Vártemplomi Református Egyházközség kereté-

ben Fülöp G. Dénes lelkipásztor kezdeményezte. Az iskola arról az Ambrosio Calepino (1450 – 1510), latinított nevén Calepinus, Ágostonrendi szerzetesről kapta a nevét, akinek nagy művét, a modern elvek szerint szerkesztett latin nyelv szótárát (*Dictionarium Linguae Latinae. Reggio, 1502.*) a marosvásárhelyi Teleki Téka őrizi és amelynek az 1585-ös lyoni, tíz nyelvű változata már felvette a magyar nyelvet is.

Az 1990-ben létesült idegennyelviskola az angol és német nyelvek mellett kezdetben franciát és hollandot is oktatott, próbálkozott a magyarral is idegen anyanyelvűek számára, valamint a románnal, mint idegennyelvvél. A kezdő, középfeladati és haladó szintű tanfolyamok mellett felkészítő kurzusokat is tart a különböző nyelvvizsgákra.

Ötvös József lelkipásztor ige hirdetését követően fellép a Vártemplom Psalmus Vegyeskara, majd angol nyelvű verses-zenés összeállítás következik a Calepinus kisdiákjainak előadásában. Fülöp Géza, a Calepinus Alapítvány elnöke és Fülöp G. Miklós igazgató köszöntőbeszéde után rövid iskolatörténeti ismertetés következik, majd Spielmann Mihály történész, a Teleki Téka főmunkatársa bemutatja a Calepinus-szótárát. ◀

Erkel-évet nyit Kolozsvár

Sipos M. Zoltán

Az idei Erkel-év alkalomból a Kolozsvári Magyar Opera Erkel Ferenc *Sarolta* című kétfelvonásos vígoperáját a kolozsvári intézmény. Nehéz méltóságot visel a Kolozsvári Magyar Opera, hiszen az ország egyetlen magyar nyelvű operája, ezért a műsoralkításra annál inkább oda kell figyelniük, tudtuk meg a sajtótájékoztatón. Az erkel vígoperát Demény Attila rendezésében már korábban előkészítette a társulat, 2010 júniusában Miskolcon vendégszerepelt, ahol nagy sikert aratott. A kolozsvári bemutatóra szeptember 18-án kerül sor.

gató a tegnap tartott évadkezdő sajtótájékoztatón.

Ebből az alkalomból mutatja be Erkel *Sarolta* című vígoperáját a kolozsvári intézmény. Nehéz méltóságot visel a Kolozsvári Magyar Opera, hiszen az ország egyetlen magyar nyelvű operája, ezért a műsoralkításra annál inkább oda kell figyelniük, tudtuk meg a sajtótájékoztatón. Az erkel vígoperát Demény Attila rendezésében már korábban előkészítette a társulat, 2010 júniusában Miskolcon vendégszerepelt, ahol nagy sikert aratott. A kolozsvári bemutatóra szeptember 18-án kerül sor.

Kiemelkedő eseménynek számít egy újabb ősbemutató, október 5-én kerül sor Moravetz Levente – Venczel Péter szerzőpáros által szignált *Ali Baba* című musical.

„Azt hiszem, hogy az *Ali Baba* az *Ezeregyéjszaka* meséi közül a legcsodálatosabb történet” – vélekedik Moravetz Levente, az előadás rendezője, aki szerint a felnőttek akár vállalják azt, akár nem, nagyon szeretik a meséket. Az új zenedarabnak azonban van egy másik vonatkozása is, festette ki a szerzőpáros, ugyanis „a színházi körökben van egy olyan bevett szokás, hogy egy-egy előadás vagy gyerekeknek, vagy az ifjúságnak vagy pedig a felnőtt korosztálynak szól, mi szakítottunk ezzel a hagyománnyal, és egy olyan produkciót hozunk létre, amelyet az egész család élvezni tud. Azt hiszem ennek a kísérletnek fontos pedagógiai szerepe is van, hisz egyik módja a gyerekeket és a fiatal korosztályt közelebb hozzuk a színházhoz.” ◀

Szép Gyula igazgató (balra) gazdag évadot ígér a Kolozsvári Magyar Opera közönségének

A szerző felvétele

Reality-szememetet kapunk

A Romániában bejegyzett Cool Tv-n adnák le a RTL Klub saját fejlesztésű, Való Világ című reality-jének a rázósabb jeleneit, melyeket az NMHH etikai kódexe nem engedélyezne Magyarországon.

Hírösszefoglaló

► Az RTL Klub önkorlátozó etikai kódexet vezetne be, mivel szeretnék elkerülni, hogy a Való Világ új szériáját megbüntesse a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH). Az Index információi szerint a rázósabb részekből készült válogatást a csatorna a Cool Tv-re tenné át, az adó ugyanis Romániába van bejelentve, ahol nincs hatásköre a magyar médiahatóságnak.

Szigorít az NMHH

Az RTL Klub „félelme” nem alaptalan, a médiatestület ugyan-

is már készül a valóságshow negyedik kiadására: szigorúan ellenőrzik majd a széria minden egyes adását, sőt előre egyeztetnének a készítővel, és beleszólnának az etikai kódex kidolgozásába is. Mint ismeretes, az RTL Klub saját fejlesztésű reality-je hét esztendőnyi kihagyás után tér vissza a képernyőkre. Sikere szinte garantált, ugyanis a televízió közleménye szerint „a 18–49 éves korosztályban tízből kilenc ember emlékszik a Való Világra és közülük mindössze egy ember nem követte a műsort”.

A Médiapiac.com szerint a hatóság külön figyelné a szereplőkkel kötött szerződéseket, ugyanis az

RTL Klub esetében már többször volt ezzel probléma, például a Mónika show-nál. A Szalai Annamária által vezetett hivatal arra készül, hogy etikai kódexet írjon a műsorhoz, ezek be nem tartása esetén pedig milliós nagyságrendű pénzbüntetést, de akár több órás adásszünetet is jelenthet.

A műsor egyelőre a válogatás fázisában tart – nemrégiben zárultak le a jelentkezések. A következő hetekben derül ki, hogy a 20 ezer jelentkező közül kik kerülnek adásba, az RTL Klub honlapján azonban semmit nem lehet megtudni az új Való Világról, csupán annyit árulnak el, hogy „néhány héten belül indul a valovilag.hu oldal”.

Mit „kap” Románia?

Az Index információi szerint az RTL Klub a Való Világ negyedik szériáját 12-es karikával szándékozik sugározni, legalább-

is az országos adókon sugárzott esti összefoglalókat és szavazóshow-kat családbarát módon vágnák meg. Az, hogy a műsor kivágott, rázósabb részei, melyek Romániába kerülnek át, milyenek lesznek egyelőre nem lehet tudni, de sokat sejtető az a tény, hogy a reality három szériáját eddig négyszer bírságolta meg az Országos Rádió és Televízió Testület. Az első Való Világ 15 perces elsötétítést kapott, amiért Maya Gold pornószínésznőt beengedték a Villába, majd újabb harminc percnyi fekete képernyő járt azért, mert egyik szereplője élő adásban választott magának egyéjszakás partnert. A második évadot egyszer húsz perc adásfelfüggesztésre ítélték a túlzott szexualitás miatt, majd kapott még húsz perc bírságot azért, mert rossz példát mutattak a fiataloknak azzal, hogy a Villában lakó szereplők kirekesztették társaikat. ◀

Száz szó

Valószínűleg rajzfilmekből inspirálódott az a kilencéves nagybányai kislány, aki nyitott esernyővel ugrott ki a harmadik emeleti lakásuk ablakán. A gyerek egyedül volt otthon, amikor kiugrott az ablakon, közel 10 métert zuharva a Victoriei utca járdáján landolt. A gyerek nem vesztette el eszméletét, felkelt, és egy közeli padhoz sétált. Itt találták rá a mentősök, akiket a szomszéd riasztott. A fiút kórházba szállították és megállapították, hogy komolyabb sérüléseket nem szenvedett, megúsza néhány zúzódással.

Azt hiszem a román gazdaság nem fog ilyen könnyen felállni a zuhanás után, bár azt is hozzá kell tennünk, hogy nemhogy esernyőt, de mondhatni semmit nem használ a kormány.

(efi)

Röviden

Havilap lesz a Money Express

A következő lapszámtól kezdődően csupán havonta jelenik meg a Money Express című gazdasági hetilap – írja a paginademedia.ro. A médiaportál értesülései szerint a változtatásra azért van szükség, mert a lap anyagi nehézségekkel küzd, illetve a szerkesztőség és a kiadó között is éles konfliktus alakult ki, ami miatt júliusban Mona Dârțu főszerkesztő hagyta ott a gazdasági lapot. Sorin Freciu főszerkesztő elmondta: a jelenlegi körülmények között nincs értelme a heti megjelenésnek, így a lap előreláthatólag év végéig havonta fog megjelenni. Sajtóértesülések szerint a Money Express az utóbbi hat hónapban 500 ezer eurós veszteséget halmozott fel.

Hetilappá alakul a Hollywood Reporter

Novembertől hetilappá alakul át a The Hollywood Reporter nyomtatott változata. A változást az új tulajdonos, az E5 Global Media LLC jelentette be. A szórakoztatóipar egyik legjelentősebb lapja régóta küzd a visszaeső példányszámmal: a blogok ugyanis szorogató konkurenciát jelentenek a nyomtatott változatban heti ötször megjelenő lap számára. Eközben a lap online változata a szórakoztatóipar legolvasottabb honlapja, maga mögé utasítva olyan vetélytársait, mint a Vanity Fair.com, vagy a Variety.com.

HIRDETÉS

A Communitas Alapítvány Ifjúsági Szaktestülete és Sport Szaktestülete meghirdeti a 2010. második félévi pályázati kiírását.

Pályázni a 2010. szeptember–december közötti időszakban megvalósuló programokra lehet, a fiatalság közéleti tevékenységének megszervezésére és sporttevékenységek támogatására. A pályázati felhívásra 2010. szeptember 17. és október 1. között lehet jelentkezni.

A pályázással kapcsolatos információk igényelhetők a Communitas Alapítvány titkárságán (tel./fax: 0264-594 570), illetve megtalálhatók a www.comunitas.ro honlapon.

Sztársarok

Börtönbe kerül George Michael

ÚMSZ

► Nyolc hét börtönre ítélte egy londoni bíróság George Michaelt, aki nyáron drogos állapotban autóbalesetet okozott – a büntetés második felére feltételesen szabadlábra helyezik, de ekkor is rendőri felügyelet alatt áll majd.

A görög származású 47 éves énekes világsztár – akinek eredeti neve Georgios-Kyriacos Panayiotou – július 4-én Range Rover terepjárójával hajtott be az előkelő észak-londoni Hampstead kerület egyik fotószaküzletébe. A kitérő rendőrök kiütött állapotban találták a Wham! popduó egykori tagját, zsebében cannabiszal fűszerezett cigarettákkal. A művész azonnal elismerte, hogy marihuánát szívott és nyugtató hatású szerek is bevett, mielőtt a volán mögé ült. Az énekesnek korántsem ez az első hasonló jellegű találkozója a törvénnyel. Három éve száz órányi közmunkára ítélték és két évre eltiltották a járművezetéstől, miután szintén erősen befolyásolt állapotban húzták ki Mercedeséből London egyik forgalmas főútvon-

George Michael popzene-énekes nyolchetes börtönbüntetést kapott legújabb törvénytelen tettéért

nalán. Négy éve, egy nyári éjszakán Hampstead Heath közparkjában keresett – és talált – azonos nemű alkalmi szerelmi partnert. Az esetet a legnagyobb vasárnapi brit bulvárlap, a News of the World szellőztette meg.

A Wham! együttes énekeseként lett ismert (az együttest

Andrew Ridgeley-vel alapította), karrierje során több mint 100 millió albumot adott el. Első szóló albuma, a Faith hatalmas sikerrel robbant be a köztudatba. A Careless Whisper című számot, amelyet Michael 17 éves korában szerzett, az évtized legtöbbet játszott dalává vált. Az

emlékett számot 1995-ben a londoni közönség megszavazta „Minden idők legkedveltebb dalának”, Michael pedig „Az év legjobb szölistája” címet nyerte el. Pályafutása során olyan híres zenészekkel dolgozott együtt mint Elton John vagy Paul McCartney. ◀

Filmre veszik a chilei bányászokat

MTI

► Játékfilmet forgat egy chilei filmrendező a föld alatt rekedt 33 chilei bányász megmentéséről. Rodrigo Ortuzar, aki izgalmas témának tartja a bányászok esetét, a valóságot és a fikciót ötvöző produkciót akar készíteni. Elmondta, nemcsak a 700 méteres mélységben átélt bezártságot, hanem azt a pillanatot is meg akarja örökíteni, amikor a munkások végre kijutnak a felszínre. Amint arról lapunkban beszámoltunk, 33 férfi augusztus ötödikén egy bányaomlás következtében szorult be az Atakama

sivatagban lévő San Jose bánya egy járatába. A megmentésükön fáradozók csak augusztus 22-én kaptak tőlük életjelet, és azóta kiderült, hogy akár 3-4 hónapba is telhet a kiszabadításuk. A bányászok családtagjai a tárna környékén várokoznak a Remény Táborában. Ortuzar a film szempontjából szerencsésnek nevezte, hogy a hosszadalmas mentés miatt van idő a forgatókönyv elkészítésére. Az első felvételek azonban már készülnek a táborban, ugyanis azt tervezi, hogy ezek alapján forgatja majd a filmet. A rendező hangsúlyozta, hogy nem akar hasznot húz-

ni a bányászok szerencsétlenségéből. A 2012-ben debütáló produkció chilei mozis bevételeit teljes egészében egy olyan alapítvány létrehozására akarja fordítani, amellyel a bányászok gyermekeinek oktatását támogathatja. „A film A 33 címet kapja, mivel ez a szám szinte misztikus: 33 bányászról van szó, és életjelt adó üzenetük is 33 betűből állt” – magyarázta Ortuzar, akinek ígérete szerint a produkció egy óra 33 perces lesz. A rendező egy olyan filmen is dolgozik, ami a februári chilei földrengés és cunami pusztításáról szól majd. ◀

INGYENES APRÓHIRDETÉSI SZELVÉNY

Név:.....
Cím:.....
.....
tel.:.....

A hirdetés szövege (max. 80 szó)

.....
.....
.....
.....

Mi egyszeri alkalommal ingyen közöljük apróhirdetését.

Postacím: 014820 București, Piața Presei Libere nr.1,
O.P. 33, C.P. 17

* A kedvezményt csupán magánszemélyek vehetik igénybe, magáncélú hirdetések közzétételére.

PÉNTEK
2010. szeptember 17.

A nap filmjei

TV2, 12.45
Diana hercegnő meggyilkolása

Úgy tűnik, valóra válik Diana hercegnő álma, a taposóaknák betiltása. Rachel, a Vöröskereszt munkatársa tudja, hogy a hercegnő mindenkinél többet tett az ügy érdekében. Amikor tudomást szerez arról, hogy Diana Párizsba tart, ő is odautazik. A francia fővárosban Rachel kapcsolatba lép volt szeretőjével, a zsaru Thomasszal. A férfi felelős Diana és párja, Dodi biztonságáért.

Pro Tv, 20.30
A majmok bolygója

Egy úrhajós kényszerleszállást hajt végre egy bolygón, ahol nem sokkal később menekülő emberek között találja magát. Mintha a feje tetejére állt volna a világ - e különös bolygón az ember az alacsonyabbrendű faj, akik ellen az erős, uralkodó majmok hajtóvadászatot rendeznek. Leo Davidson kapitány váratlan megjelenése kihívás a status quo ellen és az első lépés egy forradalmi változás felé.

m2, 23.10
Svédország szépe

Moa fiatal lány, egy gyárban dolgozik és egyedül él az erdőben. A szülei folyton problémás gyerekeket fogadnak be, akik rendszeresen át is verik őket. Barátaival demonstrációkat szerveznek az állatok védelme érdekében, nem esznek húst és nem használnak festéket. Amikor azonban Moa egyedül van, kisminkeli magát és popzenére ugrál.

KOSSUTH RÁDIÓ

7.00 180 perc 9.40 8 és fél 10.00 Napközben 11.00 Hírek 12.00 Hírek 12.05 A Hely 12.30 Vendég a háznál 13.00 Déli harangszó 13.30 Magánhangzó 14.04 Rádiószínház 14.30 Egy az Isten! 15.05 Arcvonalok 15.35 Tér-idő 16.00 Közelről 16.45 Hétköznapi tudomány 17.15 Zöldövezet 18.30 Krónika 19.00 Közéleti ütköző 19.15 Magánhangzó 19.30 Határok nélkül 20.05 Sportvilág 20.25 Tetten ért szavak 20.50 Jó éjszakát 21.04 Rádiószínház 21.30 A nap történései 23.00 Krónika 23.25 Esti beszélgetés

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 Heti esemény-összefoglaló

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság 12.00 Híradás, Művelődési hírek Művelődési hírek, Agrárgazda az unió küszöbén 13.05 Zenei üzenetek 14.00 Hírnegyedóra, Délutáni váltás 16.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság 17.15 Élő muzsika 17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hírek, sport 8.10 Hangoló 9.50 Hírek, reklám 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek, rendezvényajánló 16.15 Mozgástér 17.00 Nap-óra 17.30 Operettprádé 17.55 Hírek, műsorismertető

DUNA TV

7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
9.55 Heuréka! Megtaláltam! (ism.)
10.20 Lélek Boulevard - Jankovics Marcell
10.50 Állóképek
11.00 Család-barát
11.55 Carlo és vendégei
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.10 Kikötő
15.20 Irány a strand!
15.50 "...filléres emlékeim..."
16.40 TÉRkép ráadás
17.05 Beavatás
17.15 Anya, az állatorvos (német sor.)
18.15 Térkép Integrációs magazin
19.00 Híradó
19.35 Mese - Mazsola és Tádé
20.00 Labdarúgó-mérkőzés (élő) 7. forduló, ZTE FC-Videoton FC
22.05 Tűzvonalban (magyar sor.)
23.00 Sport hírek
23.05 Váltó Gazdasági Híradó
23.15 Kikötő - Friss (ism.)
23.30 Drót (am. sor.)
0.35 Kikötő (ism.)
1.15 Forráspont (japán akcióthriller)

m1

6.23 Kárpát Expressz
6.50 Ma Reggel
Benne: Híradó, sporthírek, időjárás-jelentés
10.00 Jelfogó (ism.)
10.55 Nappali
13.01 Híradó délben
13.25 Kárpát Expressz
14.00 Operettalbum
14.30 Körzeti magazin
15.25 Átjáró
15.55 Nemzet és védelem
16.25 Sírjaik hol domborulnak...
16.55 Sorstársak
17.25 Hírek
17.36 Körzeti híradó
17.50 Teadélután
18.50 Mindig zöldebb (ausztrál sorozat)
19.40 McLeod lányai (ausztrál kaland sorozat)
20.30 Híradó este
21.05 Üdítő - Szilágyi Tibor műsora
22.05 Az Este
22.35 Miss Marple történetei - Miért nem szóltak Evansnek? (angol krimi, 2009) 1-2. rész
0.15 Villanófényben
0.45 Hírek
0.50 Sport hírek
1.05 Ma Reggel (ism.)
2.50 A kusztora művészei (magyar film)

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Hrvatska kronika
10.25 Ecranul nostru
10.55 Körzeti magazin
11.45 Kul-túra 2010
11.40 Énekeltek versek - József Attila versek és dalok
12.05 Mesélő cégtáblák
12.30 Most a Buday!
13.01 Híróra
13.02 Híradó
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Záróra
14.45 Néprajzi értékeink - A kalotaszegi festett láda
14.50 Jelfogó
15.40 Sant' Angelo - Egy kórház hétköznapjai (olasz sor.)
16.35 Egy lépés előre (spanyol sor.)
17.25 Bűvölet (olasz sor.)
18.15 Magyar bulizene
19.15 Átjáró
19.40 Inami (anim. sor.)
20.00 Don Matteo (olasz krimisor.)
21.00 Híradó
21.21 Sport hírek
21.30 Képek a porfészekben
22.25 24 (am. sor.)
23.10 Svédország szépe (svéd filmdráma, 2004)
0.40 McLeod lányai (sor.)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 meneTrend (ism.)
7.25 Fókusz (ism.)
7.55 Reggeli - Ébresztőshow
10.05 Te vagy az életem (argentin sor.)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.15 ASZTRO Show
14.30 Fél kettő - Magazin a legjobb történetekkel
15.35 Celeb vagyok, ments ki innen! (reality show)
17.20 A szerelem rabjai (arg. sor.)
18.25 Döglött akták (amerikai krimisor.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 A Széf - Ki viheti el a milliókat?
21.05 Fókusz
21.40 Barátok közt (magyar sor.)
Utána: RTL-hírek
22.20 CSI. A helyszínelők (amerikai-kanadai sorozat)
23.15 Vámpírnaplók (amerikai sor.)
0.20 Smith (amerikai krimisor.)
1.20 Reflektor
1.35 ittHON
1.50 Alias (amerikai sorozat)
2.45 Autómánia (ism.)
Autómagazin

TV2 TV 2

7.00 Alexandra Pódium
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Stahl konyhája
10.10 Babapercek
10.20 Televízó
11.30 Teleshop
12.45 Diana hercegnő meggyilkolása (am.-lux.-angol életr. drám., 2007)
14.25 Kvízó
16.55 Szentek kórháza (ausztrál sor.)
16.55 Egy tini naplója (német vígj. sor.)
17.25 Elbűvölő szerelem (mex. sor.)
18.30 Árva angyal (mex. sor.)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 Édesnégyes - A TV2 randi-műsora
21.10 Aktív
21.45 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.20 NCIS: Los Angeles (am. krimisor.)
23.20 NCIS (am. krimisor.)
Közben: Kenósorsolás
0.20 A férjgép védelmében (am. sor.)
1.20 Bajnokok Ligája magazin
1.50 Tények Este
2.20 EZO.TV
3.15 4400 (am. sor.)
4.55 Szentek kórháza (auszt. sor.)

HÍR TV

7.00 Paletta (ism.)
7.30 Lapzárta (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Rájátszás (ism.)
10.05 GyógyHír (ism.)
Egészségügyi magazin
10.30 Felfedező (ism.)
11.05 Negyedik (ism.)
11.30 Soroló (ism.)
12.05 Vonalban (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama, Közvetlen ajánlat
14.05 Lapzárta (ism.)
14.30 Paletta (ism.)
15.05 Zöld övezet (ism.)
15.30 Iskolapédia (ism.)
16.05 BBC Reporters
16.30 Panaszkönyv (ism.)
17.05 Keresztmetszet (ism.)
18.00 Híradó
18.35 Európai híradó
19.05 Értékmentés másként
19.30 BBC Hard Talk
20.00 Híradó
21.05 Péntek 8 Mondatvadászat
22.00 Híradó 21
22.30 Célpont Oknyomozó riportműsor
23.05 Civil kaszinó - Hűsbavagó kérdések
0.05 Péntek (ism.)
Mondatvadászat

TVR 1

7.30 Az első órában
8.00 Az ezüst vadló
8.30 Contur RO
9.00 Élelmiszerbank
9.10 A világ palotái
9.45 A természet nagy eseményei
10.15 Szerelmi bizonyíték (sor.)
11.15 A világ hercegnői
11.20 Élelmiszerbank
11.30 Tenisz: Davis Kupa Románia-Ekuador (live)
17.30 UEFA Champions League magazin
18.00 Vízor monden
18.35 A legendás doktor Hur Jun (sor.)
19.35 Élelmiszerbank
19.40 Sport
20.00 Hírek
21.10 Jack Hunter - Ugarit elveszett kincse (amerikai kaland.)
23.00 CSI: A helyszínelők (amerikai-kanadai krimi sor.)
23.55 Élelmiszerbank
0.00 Hírek
0.15 UEFA Champions League magazin
0.40 Zöld arc (ism.)
0.45 Grey anatómiája (am. sor.)
1.35 A májgikus szem (ism.)
2.10 Restaurálás (ism.)
2.50 Contur RO

TVR 2

7.00 Familie Dr. Kleist (német sor.)
7.55 Győzd le az árvíz
8.00 Fraser és a farkas (amerikai-kanadai vígjátéksor.)
9.00 Arabela (csehszl. sor.)
10.00 Hírek
10.15 Szabad a szembejövő sáv
11.15 Arománok
11.45 Rali
12.00 Hírek, Sport, időjárás-jelentés
12.45 Két dobjánzó
13.15 A románok kincse
13.45 Teleshopping
14.30 Utópia
15.00 Együtt Európában
16.00 Torna nemzeti bajnokság
18.30 Arománok
19.00 A törvény ereje (talk show)
19.30 Esély és esélytelenség
20.30 Csavargó halász
21.00 Jamie Oliver varázslói
21.30 Lex et Honor
22.00 Hírek, időjárás-jelentés
23.10 Fegyver, kereskedelem és állambiztonság
0.00 Rali
0.20 Exodus (olasz sor.)
2.00 Hazudozni Amerikában (amerikai filmdráma, 1997)

PRO TV

5.00 Mi történik doktor úr?

(ism.)
6.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.)
7.00 ProTV hírek, sport
9.55 Könyvbemutató
10.00 Halálos látomások (kanadai krimi, 2007) (ism.)
12.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
13.00 ProTV hírek, sport, időjárás-jelentés
13.45 Ők sem voltak szentek (kanadai-olasz filmdráma, 2004)
16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sor.)
17.00 ProTV hírek
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 ProTV hírek, sport, időjárás-jelentés
20.30 A majmok bolygója (am. sci-fi kalandfilm, 2001)
23.00 Beneath (am. horror, 2007)
0.45 DragonLance krónikák (amerikai rajzfilm, 2008)
2.15 A majmok bolygója (am. sci-fi kalandf.) (ism.)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárás
Mihaela Călin és Vlad Ionescu
8.00 Jó reggelt - Razvan és Dani műsora
10.00 Sajtószemle
Mircea Badea
11.15 Columbo: Rövid szívár (amerikai krimi, 1972)
13.00 Híradó, Sport, időjárás-jelentés
14.00 Kőagy őrnagy (amerikai vígjáték, 1995)
16.00 Híradó, Sport, időjárás-jelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorghie műsora
19.00 Híradó, Sport, időjárás-jelentés
20.30 Liga 1: Craiova - Rapid labdarúgó mérkőzés
22.30 A holló 2.: Angyalok városa (amerikai akciófilm, 1996)
Sz.: Vincent Perez, Mia Kirshner, Richard Brooks, Thomas Jane, Iggy Pop
0.30 Maradj! (amerikai filmdráma, 2005)
2.30 Köszönöm Doktor Rey (francia-amerikai vígjáték, 2002) (ism.)

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
7.30 Senki sem tökéletes (ism.)
8.20 Sport Florentinával
8.30 Teleshopping
9.15 Atlantisz (francia-olasz kalandfilm, 1992) 1. Rész (ism.)
11.30 A skorpió megszelídítése (reality show)
12.30 Teleshopping
13.15 Sport, diéta és egy sztár
13.30 Teleshopping
14.00 A Kiss FM-es sál
14.15 Atlantisz (francia-olasz kalandfilm, 1992) 2. Rész
16.15 Focus Monden
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 A legszebb vidéki lány kerestetik - reality show
22.00 Farmer feleséget keresek - reality show
23.30 K-PAX - A belső bolygó (német-amerikai sci-fi, 2001)
0.30 Ahol a szív lakik (am. vígj., 2000)
2.30 Hírek (ism.)
3.30 Senki sem tökéletes (ism.)

DISCOVERY

7.00 Egyszer egy ilyen vezetni!
8.00 Újjáépítők
9.00 Halálos fogás - Kicsiszorítja a halált
10.00 Piszkos munkák
11.00 Végzetes másodpercek
12.00 Amcsi motorok - 10 éves az OCC motor
13.00 A túlélés törvényei - Vietnam
14.00 Állítólag... - Holdraszállás
15.00 Piszkos munkák - Vexcon
15.30 Hogyan készült? - Az utolsó nekirugaszkodás
18.00 Végzetes másodpercek
19.00 A túlélés törvényei - Texas
22.30 Állítólag... - Robbanó bifsztek
21.00 Hogyan készült? - 21.30 Amerikai favágók - Nehéz indulás
23.30 Amerika határain
23.30 A túlélés törvényei - Alaszka-hegység
0.30 Dühöngő világ - Országúti ámokfutó
1.30 Tornádók nyomában
2.30 Végzetes másodpercek
3.00 Állítólag...

VIASAT 3

8.55 Gyilkos sorok 9.55 Veronica Mars 10.55 Doktor House 11.55 Irány Colorado! (am. kalandfilm, 1991) 14.10 Monk (sorozat) 16.05 CSI (sorozat) 17.00 Alice új élete (sorozat) 18.05 Gordon Ramsay 19.05 A narancsvidek (sorozat) 20.00 10 év 10 nap alatt 21.00 Jóbarátok (sorozat) 21.30 CSI: New York-i helyszínelők (sorozat) 22.30 Veszett kutya és Glória (am. vígjáték, 1993)

SPORT.RO

7.00 Hírek 10.00 Pontos sportidő 12.00 Salzburg - Manchester City 13.10 Napoli - Utrecht 14.10 Liverpool - Steaua 15.00 Europa League összefoglaló 16.00 Komolyan (live) 17.00 Pontos sportidő (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Információk (live) 20.00 World Cup of Poker 21.00 Wrestling RAW 23.00 American Gladiators 0.00 Playboy

ACASĂ

8.15 Szívek iskolája (sorozat) 9.45 A kötelék (sorozat) 11.15 Predesztináltak (sorozat) 12.30 Tengernyi szenvedély (sorozat) 14.00 Marina (sorozat) 15.30 Viktória (sorozat) 16.30 A kötelék (sorozat) 17.30 Igaz történetek 18.30 Tengernyi szenvedély (sorozat) 19.30 Szívek iskolája (sorozat) 20.30 Predesztináltak (sorozat) 21.30 Analia másik arca (sorozat) 22.30 Hét bűn (sorozat)

FILM+

8.10 Lányok a pácban (amerikai vígjáték) 10.00 Televíziós vásárlás 13.05 Fehér sárkány, vörös tigris (hongk. film) 14.55 Kaméleon - A renegát (amerikai thriller) 16.35 Élet vagy halál (olasz-francia-spanyol west.) 18.50 001 - Az első bevetés (német-amerikai-angol vígjáték) 20.25 Tüzes jég (amerikai akciófilm) 22.10 Sivataji lavina (amerikai akciófilm) 0.05 Az utas neve. Halál (amerikai horror)

KANAL D

8.00 Ezüstszerelem (sorozat) 9.30 Teleshopping 10.00 Menyet anyának 5 12.30 Hírek 13.15 Orvosok (sorozat) 14.45 Legyél az enyém 17.00 Aliye (sorozat) 18.45 A nap híre 19.00 D-Hírek 19.45 Menyet anyának 5 20.30 Szemek az árnyékban 22.00 Ha ügyes vagy pénz nyertés 23.00 Painkiller Jane (kanadai-amerikai sci-fi sorozat) 0.00 Jack Brooks: A szörnyek réme (kanadai horror)

HÁLÓZAT

10.00 Prímatorna 10.30 Teleshop 11.00 Zodiákus 13.00 Teleshop 14.30 Nagykorút 15.00 Tabu Tv 15.30 Szentföldi szent helyek üzenete 16.00 Zodiákus 18.00 Amerika Mezőgazdasági Magazin 18.30 Épi-Tech 19.00 Viva Natura 19.30 A kerekasztal lurkói (amerikai-kanadai családi film, 1995) 21.35 Hírhaló 22.00 Az utolsó kalóz (amerikai akciófilm, 1993) 0.00 Bosszú (amerikai akciófilm)

Szeptember 16., csütörtök

Az év 38. hete és 259. napja, hátravan 106 nap

Ma Edit nevű olvasóinkat köszöntjük. Az Edit női név germán eredetű. Elemeinek jelentése: birtok, örökség, vagy on+harc. Holnap Zsófia napja van.

Évfordulók

- 1908-ban William Crapo Durant megalapítja a General Motorst.
- 1915-ben amerikai tengerészgyalogosok elfoglalják Haiti szigetét.
- 1923-ban az erdélyi magyar egyházak tiltakoznak a romániai magyarellenes iskolapolitika ellen.
- 1966-ban megnyílik a New York-i Metropolitan Operaház

Vicc

Két műértő a Sixtusi kápolna gyönyörű mennyezetfreskóit csodálja:
– Nagyon ügyes keze volt ennek a Michelangelónak!
– És nagyon hosszú ecsetje...

Recept

Lekváros derelye

Hozzávalók: 50 dkg liszt, 2 tojás, 6 dkg zsír, 30 dkg lekvár tetszés szerint, 10 dkg zsemlemorzsa, 5 dkg cukor (a szilvához fahéj).

Elkészítés: A lisztből és a tojásból vékonyra nyújtott tésztát készítünk, félbehajtuk. Az egyik felére a lekvárból mogorónyi halmokat rakunk, egymástól 4-5 cm távolságra. Gyorsan kell dolgozni, hogy a tészta ne száradjon ki. A levár közötti részeket tojásfehérjével megkenjük, amit az egyik tojásból félretettünk. Ezek után a tészta másik felét ráhajtuk és a lekvárhalmok közötti részt lenyomkodjuk. Derelye metélővel egyenlő nagyságú négyszögeket metélünk. Sós vízben valamivel tovább főzzük, mint a szokásos tésztát. A morzsát a zsírban arany-sárgára pirítjuk, és a kifőzött tésztát beletéve összevegyítjük. Tálaláskor porcukrot szórunk rá.

Gondolatjel

Visky István rovata

Erőnk tudata növeli erőnket. Aki erősnek hiszi magát, az sokszor valóban nagy dolgokra képes. Az önmagunkban való bizalom megsokszorozza erőnket, és ez sokszor kivételes eredmények elérésében is segít. Amikor viszont abban bízunk, ami nincs meg bennünk, akkor fájdalmas módon kell megtanulnunk, hogy légyaráink nem bírják el a va-

lóság súlyát. Erőnk tudata csak megsokszorozhatja erőnket, de nem adhat erőt. Az illúziókat, az álmokat megsokszorozni pedig értelmetlen dolog. Van olyan is, hogy valaki nincs tisztában saját erejével és képességeivel. Az ilyen szunnyadó óriások néha jobb, ha nem is ébrednek fel, az erőt ugyanis könnyebb megsokszorozni, mint uralkodni rajta.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Kizárólag azokkal ossza meg elképzeléseit, akiket jól ismer, és őszinték, megbízhatóak. Az estét kellemes beszélgetéssel tölti szűkebb körben.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Most olyan munkát végez, ami nem igazán nyeri el tetszését, de nincs abban a helyzetben, hogy válogasson. Legyen céltudatos.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Ma kizárólag az aktuális dolgokkal foglalkozzon. Jövőbeli esemény miatt ne aggodalmaskodjon. Este szórakozzon barátaival, akik várják Önt.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Nehezen viseli az otthonteremtés időt és pénzt igénylő feladatait. Ha nem elég határozott, akkor mások irányítják az életét, és csak később eszmél rá a káros következményekre.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Változatosság jellemzi a mai napot. Szerelmi élete intenzív, és egy nagy csábításnak nem tud ellenállni. Nem is kell...

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Kreatív energiáit leginkább akkor használhatja, ha művészettel foglalkozik, vagy nevelő célzatú tevékenységet végez. Családi élete változékony.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Nagy munkába kezdett otthon, és ezzel a gondolai is nagyobbak lettek. Partnerével egy kisebb anyagi vita is várható. Lehet, hogy ez okoz komolyabb nehézséget a munkahelyén is.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Most elsősorban a szellemi természetű feladatokra összpontosítson, mert ezen a téren kedvező fejleményekre számíthat. Egyébként csendes munka és tanulás jellemzi a napot.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Egyik munkatársa nyomasztó és idegfeszítő helyzetben van. Becsületesen, egyenesen és tapintatosan közelítsen meg egy kellemetlen és kínos helyzetet.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

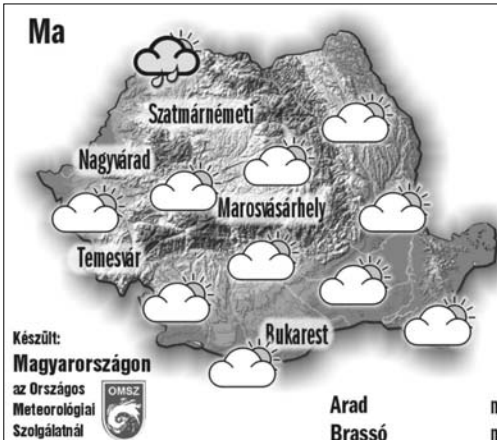
A Bak-Hold izgalmakat hoz magát, sőt el is kötelezheti magát. Barátait ne hanyagolja el.

VÍZONTÓ (I. 21.–II. 19.)

Kiseb veszteség érheti pénzügyek terén, de emiatt nem kell aggódnia. Szerelmi élete kellemesen, csendes zajlik.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Jó hangulatban van. Szerencsére ma csak rutimmunkákat kell elvégeznie, így lazíthat egy keveset. Megismerkedhet egy olyan illetővel, akivel azonnal elbűvölik egymást.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Változóan felhős lesz az ég, keleten több, nyugaton kevesebb napsütéssel. Nyugat felől nedves levegő közeledik, ezért a nyugati határszélen kisebb eső, zápor is kialakulhat a nap folyamán.

A következő napok időjárása

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Hojnap hajnali hőmérséklet
Arad	napsütés időnként felhősödéssel 23°C	15°C
Brassó	napsütés felhőkkel 22°C	10°C
Bukarest	napsütés felhőkkel 25°C	14°C
Csikszereda	napsütés felhőkkel 18°C	10°C
Kolozsvár	esőre, záporokra számíthatunk 22°C	11°C
Marosvásárhely	napsütés felhőkkel 24°C	11°C
Nagyvárád	esőre, záporokra számíthatunk 22°C	14°C
Szatmárnémeti	felhős idő várható 21°C	11°C
Temesvár	napsütés időnként felhősödéssel 24°C	15°C

Szöveg nélkül

Horváth István

***	BÉLYEGGYŰJTŐ KÖNYVE	KEDVES	ALOM (NEP)	JÁROM ELEJE!	***	KAMBO-DZSAI AUTÓJEL	... MER, AZ NYER	GERENDÁS SZERKEZET	JELZÉS KEZZEL
FELKIALTO SZÓ					KOVÁCS ... ENEKESNŐ				
KILÓG A ... MONDÁS					HASÁT MEGTÖLTİ	SERTES HIMJE			
NEM JÓ DOLOG				TEVES A JEGYZEK		BÁRD PENGETTE			
BELŰL LYUKASI!			SZÁRNY-ÉPÜLET	ERDÉLYI VÁROS			KIEJTETT BETŰ		
A ... HÖLGY (SHAKESPEARE)			GÉPET MŰKÖDTET				ÉDESVÍZI HAL		
***	SUGAR-HAJTOMŰ								NAGYOBB KOSÁR (TÁJ.)
KUTYA TULAJDONOSA	IRODAI KAPOCS					PIPACS ROKONA			
CZUCZOR ALNEVE				VASTAG HARIŠNYA		KABÁT FOLTJA!			
MEGSZŰNŐ				NAGYON RÉGI					
					HUGO ... DIVATCÉG				

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ta Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Háttér)
Baló Levente (Kultúra)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Szinkép)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Nyágyuly András

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István – 0747-517574 (Csikszereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.
Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Rómán Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknél. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)
ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányzám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

MÉDIAPARTNEREK

Paprika rádió
fülön csíp
95,1 fm

r . a . d . i . o
444
88 f M

Sláger Rádió
fm 105.9
A tegnap legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

agnus
RADIO 88.3 fm
naponta 03-08 és 12-15,
csütörtökön 19-23 óra között
a világhálón:
www.agnusradio.ro

rtm
MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ
98.9 FM

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
ahol talál a szó

Új magyar sporttörvény?

Labdarúgás

ÚMSZ

▶ A magyar rendőrség azt javasolja, hogy jogszabály kötelezze zárt kapus mérkőzések megtartására azokat a klubokat, amelyek pályáin petárdáznak, füstbombáznak – írta szerdai számában a *Népszabadság*. A napilap úgy tudja, a szombati Újpest–Ferencváros mérkőzésen történtek miatt immár lesz politikai akarat a footballigánok hatástalanításához. A lap információi szerint felvetődött, hogy legkésőbb 2011 első fél évében alapjában új sporttörvény kerüljön a parlament elé, amely szabályozza a beléptetés menetét, a renitens szurkolók adatainak kezelését és a rendbontók kiltásának módját a pályákról. A *Népszabadság* úgy tudja, a rendőrség már meg is kezdte az európai pályákon alkalmazott arcfelismerő rendszerek tesztelését. A hétvégi mérkőzéssel kapcsolatban a lap azt írta: tűzszerek is átvizsgálták az újpesti Szusza Ferenc Stadiont a szombati rangadó előtt, s a közönség is csak kétszeres biztonsági ellenőrzés után foglalhatta el a helyét. Ennek ellenére nagy mennyiségű pirotechnikai eszköz jutott a nézőterre, de a rendőrség sem tudja, kik és hogyan csempészték be azokat. ◀

Spanyol nap a BL-ben

Labdarúgás

Turós-Jakab László

▶ Egyetlen vendégsiker, 22 gól és két spanyol henger: a 2010–11-es BL-idény rajtja az ibéreknek sikerült a legjobban. Az A csoport mindkét mérkőzése 2-2-vel zárult. A címvédő Internazionale a Twente Enschede otthonában remizett. A holland Janssen mellett három milánói játékos is hálót zörgött, Sneijder, Eto'o és Milito, de utóbbi öngólt vétett. A brémai Weserstadionban 0-2-ről állt fel a Werder,

miután a vendég Tottenham Hotspurtól Pasanen (öngól) és Crouch talált be. Hugo Almeida a 43. percben szépitett, négy perccel később pedig Marin már a végeredményt állította be.

A B csoportban pontot, de még gólt sem szereztek a látogatók. A lyoni Stade de Gerlanden Bastos (21.) góljával 1-0-ra verte az Olympique a német Schalke 04-et, a gelsenkirchenieknél a Kolozsvári CFR 1907 volt játékos, Ciprian Deac kezdőember volt és 45 perccel játszott. A németek a 38. perctől emberhátrányban szere-

peltek, miután Höwedes kiállította Bebek horvát játékvezető.

Lisszabomban a Benfica simán nyert a Hapoel Tel Aviv ellen, a portugálok góljait Luisao és Cardozo szerezte.

A C csoportban csak a Valencia játékosai tudtak betalálni, négyszer is, a spanyol gárda Costa, Aduriz, Pablo Hernández és Soldado góljával verte 4-0-ra idegenben a török Bursasport. Az Old Traffordon nem jött össze a Manchester Unitednek a 150. győzelem az európai kupapordon, a skót Glasgow Rangers fegyelmzett védeke-

zéssel harcolta ki a 0-0-t. A mérkőzés 60. percében súlyos bokasérülést szenvedett Antonio Valencia. A Manchester United ecuadori csatára megpróbált labdával elfutni a jobb szélén, ám Kirk Broadfoot becsúszva szerelte, Valencia lába pedig a teste alá szorult. A futballista fájdalmasan elfeküdt a gyepen, a többiek - köztük Broadfoot is - jelezték, azonnal jöjjön orvos. A sérültet végül hordágyon vitték kórházba, s valószínű, hogy az egész idényt kénytelen lesz kihagyni.

A D csoportban reptűlőrajtot vett a Barcelona, amely 5-1-re nyert a Panathinaikosz ellen. Govou az athéniaknak szerzett vezetést, de találatára öt válaszó érkezett Messi (2), Villa, Pedro és Daniel Alves révén. Messi büntetőt is hibáztott, a kapura lövések aránya 17-1 a spanyolok javára. A tavaly BL-győztes katalánok az utolsó négy hazai BL-meccsükön rendre nyertek, s ezt a sorozatot a Pana görögjei sem tudták megszakítani.

A kvartett másik mérkőzésén három perc választotta el a vendégeket a pontszerzéstől, de a dán FC København végül 1-0-ra legyőzte az orosz Rubin Kazanyt. A Koppenhágában rendezett találkozó egyetlen gólját N'Doye szerezte a 87. percben. ◀

Messi-gólorom. Nyelvet öltött a görög Panathinaikoszra a Barcelona argentin kiválósága

Rajt az Európa Ligában is

Labdarúgás

T. J. L.

▶ Huszonnégy mérkőzéssel – köztük a Liverpool–Steaua- és Debrecen–Harkiv-találkozóval – ma megkezdődik a labdarúgó-Európa Liga 2010/11-es idényének csoportkör.

A Liverpool–Steaua mérkőzést a *Pro TV* közvetíti élőben 22.05 órai kezdettel. Ilie Dumitrescu minden eddigienél támadóbb szellemű kezdőbíróként tervezte, a Steaua védőitzenyget tervezte, a Steaua várhatóan Tătărușanu–Emeghara, Abrudan, Geraldo, Latovlevici–Anghelov, I. Apostol–Răduț, B. Stancu, Tânase–Kapetanovics összeállításban lép pályára az Anfield Roadon. Ahol román csapat eddig még nem szerzett gólt, pedig 1966-ban a Petrolul (0-2), 1970-ben és 1984-ben a Dinamo (0-3 és 0-1), 2000-ben a Rapid (0-0), 2003-ban a Steaua (0-1) és 2010-ben az Unirea Urziceni (0-1) is próbálkozott. Az „urziceni-ötök”, Galamaz, Brandan, Bilașco, Onofraș és Marinescu mellett Székely, C. Matei, Martinovici, Zapata és Baciu sem utazott Angliába.

A legutóbbi bajnoki fordulóban a Liverpool gól nélküli döntetlenre mérkőzött Birminghamben. A Steaua ellen Roy Hodgson több sztárját is kimélheti, sajtóértesülések szerint Steven Gerrard, Pepe Reina, Fernando Torres és

Glen Johnson sem lép pályára. A K csoport másik mérkőzésén az olasz SSC Napoli a holland FC Utrechtet fogadja.

Az I. csoportban a Debreceni VSC a Metaliszt Harkivot fogadja. Bár a legtöbbek szerint a három csoporttárs közül éppen a mai ukrán csapat ellen van a legkomolyabb esélye a győzelemre a magyar bajnoknak, mégis a közelmúlt eredményei, illetve a csapatok lehetőségei alapján egyértelműen a vendégek a budapesti mérkőzés favoritjai. Az ukrán pontvadászatban jelenleg ötödik Metalisztban négy brazil játékos a lasztit, de akad szenegáli, nigériai és argentin futballista is. A legutóbbi bajnoki fordulóban a Metaliszt 3-0-ra nyert otthon, a Debrecen pedig ugyanolyan arányban veszített Győrött.

A Puskás Ferenc Stadionban, 22.05 órakor kezdődő találkozót a 33 éves macedón Alekszandar Sztavrev vezeti, akit honfitársai, Ljubomir Krsztevszki és Marjan Kirovski segítenek.

Az I. csoport másik mérkőzésén a holland PSV Eindhoven az olasz Sampdoriát fogadja.

A további program: **A csoport:** Red Bull Salzburg (osztrák)–Manchester City (angol) és Juventus (olasz)–Lech Poznan (lengyel). **B csoport:** Arisz Szaloniki (görög)–Atlético Madrid (spa-

nyol) és Bayer Leverkusen (német)–Rosenborg Trondheim (norvég). **C csoport:** OSC Lille (francia)–Sporting Lisszabon (portugál) és Levszki Szófia (bolgár)–AA Gent (belga). **D csoport:** Dinamo Zágráb (horvát)–Villarreal (spanyol) és FC Bruges (belga)–PAOK Szaloniki (görög). **E csoport:** AZ Alkmaar (holland)–Shefferrif Tiraszpol (moldovai) és Dinamo Kijev (ukrán)–BATE Boriszov (fehérorosz). **F csoport:** Sparta Prága (cseh)–US Palermo (olasz) és Lausanne (svájci)–CSZKA Moszkva (orosz). **G csoport:** Anderlecht Brüsszel (belga)–Zenit Szentpétervár (orosz) és AEK Athén (görög)–Hajduk Split (horvát). **H csoport:** VfB Stuttgart (német)–Young Boys Bern (svájci) és Getafe (spanyol)–Odense (dán). **J csoport:** Karpatij Lvov (ukrán)–Borussia Dortmund (német) és Paris Saint-Germain (francia)–Sevilla (spanyol). **L csoport:** Besiktas (török)–CSZKA Szófia (bolgár) és FC Porto (portugál)–Rapid Bécs (osztrák).

A 2010–11-es Európa Liga-idény pénzdíjai: rajtpénz – 1 millió euró; győzelem a csoportszakaszban – 140 ezer; döntetlen a csoportszakaszban – 70 ezer; a legjobb 32 elérése – 200 ezer; nyolcaddöntő – 300 ezer; negyeddöntő – 400 ezer; elődöntő – 700 ezer; a döntő vesztese – 2 millió; a győztes – 3 millió. ◀

Veretlen csíki hokisok

Jégkorong

T. J. L.

▶ A magyar–román közös jégkorongbajnokság, a MOL Liga keddi játéknapján a címvédő Vasas HC 5-3-ra nyert Miskolcon a Jegesmedvék ellen, és a tabella élére ugrott. Egy híján egy tucat gólt ütött, és egyet sem kapott a Dunaújváros az Újpest elleni, idegenbeli mérkőzésén, s a 11-0-lal felzárkózott az élmezőnyhöz.

A brassóiak nagyot csatáltak Székesfehérváron, ahol a Sapa Fehérvár AV19 végül csak büntetővel tudott nyerni, 4-3-ra. A Fenestela 68 1-0-ra (gól: Péter Róbert) és 2-1-re (gól: Szócs Szabolcs) vezetett, Pál Zoltán pedig 3-ra egyenlített.

A Steaua azt szeretné, ha pályaválasztói jogának feladásával Budapesten mégis lejátszhatná a Ferencváros elleni, pénteken Bukarestben elmaradt mérkőzést. A találkozó eredeti helyszínén, a bukaresti jégcsarnokban nem volt jég, ezért a versenybírósság elsőfokú döntése alapján az FTC kapta a három pontot, 5-0-ás gólkülönbséggel. A román együttesnek az ítélet kézhezvétele után két nap állt rendelkezésre a fellebbezésre. A magyar fél nem kívánja lejátszani az elmaradt mérkőzést, s Cristian Carlan, a Steaua elnöke is elismeri, hogy az összecsapás elmaradása egyértelműen a Román Jégkorongszövetség felelős-

sége, mivel ő a tulajdonosa és üzembentartója a pályának, míg a klub csak bérlő. Tánccos Barna, a Román Jégkorongszövetség elnöke így nyilatkozott a jégkorongbloggernek: „Ha a Steaua elnöke csütörtökön tudta, nincs jég, kötelessége lett volna, hogy rendezőként tájékoztassa erről az ellenfelet, és ha van még idő, biztosítson más helyszínt. A kommunikáció hiánya miatt az FTC főlétségesen utazott Bukarestbe, ezért ezzel kapcsolatos költségeit meg kellene téríteni, de nem szeretem a zöld asztal mellett született megoldásokat. Nem értek egyet azzal, hogy az egyik csapat ne a jégen jusson bajnoki pontokhoz, ezt csak végső esetben szabad megengedni.”

A MOL Ligában pénteken teljes forduló rendeznek az alábbi menetrend szerint: Steaua–Vasas HC, Brassói Fenestela 68–Dab. Docler, Újpesti TE–Miskolci JJSE, Sapa Fehérvár AV19–HSC Csíkszereda. ◀

A táblázaton	
1. Dab Docler	4 3 0 1 28-5 9
2. Csíkszereda	3 3 0 0 26-7 9
3. FTC	3 2 0 1 12-7 6
4. Vasas H	4 2 0 2 9-8 6
8. Fehérvár*	3 2 0 1 10-18 5
7. Brassó**	3 1 0 2 7-9 4
6. Miskolci JJSE	3 1 0 2 11-12 3
4. Steaua	3 1 0 2 10-11 3
9. Újpest	4 0 0 4 3-40 0

* győzelem büntetővel
** vereség büntetővel

Röviden

Aradi siker Baján

Megnyerte a bajai nemzetközi női kosárlabdatornát az Aradi BC ICIM: Stacey Nolan tanítványai 71-68-ra nyertek a házigazda és 69-45-re a szerb Vojvodina Novi Sad ellen. Magyarországon turnézik a BC Mureș férfi-csapata is, amely indul a Göcsej-kupán. A vásárhelyiek csoportjában van az Atomerőmű Paks, a Falco-Szova KC Szombathely és a magyar bajnoki címvédő Zalakerámia KK.

Megszűnt az MCM Tárgovíste

A hét elején véglegessé vált, hogy a sokszoros román bajnok tárgovístei női kosárlabdacsapat gyakorlatilag megszűnt. Ciprian Iugulescu klubelnök szerint két játékos maradt, s miután a helyi önkormányzat minden támogatástól megfosztotta a csapatot, be sem iratkoztak a 2010–11-es bajnokságba. A 2009–10-es bajnoki idényben a világ egyik legnagyobb kosaras, az amerikai Tina Thompson is a tárgovístei csapat tagja volt, s a gárda közel állt a bravúrhoz a nemzetközi kupapordon.

Örök nyugalomra helyezték Tomizavát

Tíz nappal tragikus balesete után hazájában, Japánban eltemették Tomizava Soját, aki a gyorsaságimotorosvilágbajnokság San Marinói Nagydíján vesztette életét. A Csiba közelében fekvő Aszahiban rendezett szerdai búcsúztatáson több száz családtag, barát és szurkoló vett részt. A japán sportember ebben az esztendőben megnyerte az idénynyitó katarai futamot, a spanyol GP-n a második lett és a pontversenyben a hatodik helyen állt. Tomizava december 10-én lett volna húszesztendő.

FIFA-világranglista

A román válogatott (631 pont) további négy helyet rontva a 46. a Nemzetközi Labdarúgószövetség (FIFA) tegnap kiadott legfrissebb világranglistáján. A magyarok (567p) 11. helyet léptek előre, az 51. pozícióig. Románia és Magyarország között foglal helyet a rangsorban Skócia, Peru, Új-Zéland és Bolívia. Továbbra is Spanyolország (1824p) az első, megelőzve Hollandiát (1663p), s a harmadik helyen most Németország (1490p) áll, miután helyet cserélt Brazíliával (1480p).

A hat közé kerülés a cél

A legjobb hat közé kerülés már bravúr lenne a magyar férfi és női csapattól a hétfőn kezdődő sakkolimpián, amelyen részvételi rekordként 157 ország válogatottja indul. A 39. férfi sakkolimpián 159, a 24. alkalommal megrendezendő női versengésben 119 csapat indul.